

Stadsdelsnämndens protokoll 2017-12-14

§

1. Val av justerare och dag för justering
2. Upprop
3. Fastställande av föredragningslista
4. Anmälan av föregående protokoll

MEDBORGARFÖRSLAG

5. Upprustning av Solberga hundrastgård
  - anmälan av medborgarförslag
6. Förbättrade möjligheter till terränglöpning i Älvsjöskogen
  - anmälan av medborgarförslag
7. Konstgräs på bollplan vid Herrängens skola
  - anmälan av medborgarförslag
8. Utmärkning av motionsspår i Älvsjöskogen
  - svar på medborgarförslag

BESLUTSÄRENDEN

9. Verksamhetsplan 2018 för Älvsjö stadsdelsnämnd
10. Val av pensionärsråd 2018
11. Revidering av delegationsordning
12. Förlängning av avtal gällande driftentreprenad för servicehusrestaurang samt leverans av heldygnskost till vård- och omsorgsboende
13. Uppföljning av Solberga vård- och omsorgsboende, korttidsvård och dagverksamhet 2017
14. Uppföljning av enheten för äldre
15. Uppföljning av Älvsjö hemtjänst
16. Uppföljning av Riksfärdtjänst Sverige AB
- 16X. Överklagan av kammarrättens dom 2017-11-27, mål nr 2180-17

REMISSÄRENDEN

17. Ansökan om serveringstillstånd för restaurang Älvhörnet Pizzeria
18. Offentliga rum – förslag på komplettering av framkomlighetsstrategin

ANMÄLNINGSÄRENDEN

19. Ekonomisk rapport för oktober
20. Ekonomisk rapport för november
21. Redovisning av ej verkställda beslut till IVO, kvartal 3/2017
22. Inkomna handlingar, klagomål och synpunkter
23. Redovisning av delegationsbeslut
24. Protokoll från pensionärsrådet
25. Protokoll från funktionshinderrådet
26. Protokoll från förvaltningsgruppen

- 27. Minnesanteckningar från tvärpolitiska gruppen för trafik-, miljö- och planfrågor
- 27X. Anmälan av ordförandebeslut
- 28. Information från förvaltningen
- 29. Frågor från nämnden

SLUTET SAMMANTRÄDE

- 30. Protokoll från sociala delegationen
- 31. Nedskrivning av kundfordringar äldre än ett år

Sammanträde torsdag 14 december 2017, kl. 18.00–19.55

Plats: Medborgarkontoret, Förvaltningshuset, Älvsjö

Ordförande Stefan Johansson (S)

Vice ordförande Johan Nilsson (M)

Ledamöter

Bo Sehlin (S)

Güler Alici (S)

Andreas Lind (S)

Lovisa Karlsson Kjellin (MP)

Emelie Roxby Schüsseleder (V)

Torbjörn Erbe (M)

Helena Stenbeck Nilsson (M)

Hans Breismar (M)

Evy Kjellberg (C)

Tjänstgörande

ersättare

Anne-Marie Grave (MP) för Viktor Morawski (MP), §§ 1–31

Inger Swahn (L) för Anna Engelbert (L), §§ 1–31

Ersättare

Malin Hammarström (S)

Gun Högbäck (S)

Emma Wennerström (S)

Tommy Zakrisson (MP)

Jonas Santesson (V)

Malin Ericson (FI)

Matilda Berg Pulls (M)

Birgitta Stjärneback (M)

Olle Andretzky (M)

Sverker Sundmark (M)

I tjänsten

närvarande

Anne-Marie Tingeborn, stadsdelsdirektör

Erica Wangenheim, nämndsekreterare

Göran Sjödin, verksamhetsområdeschef

Eva Frykler, verksamhetsområdeschef

Elisabet Tullgren, administrativ chef

Tuula Kipinoinen Ericsson, ekonomichef

Elisabeth Carlö, kommunikatör

Madeleine Peatt, verksamhetsutvecklare

Lena Hedin, verksamhetsutvecklare

Kristina Ström, medicinskt ansvarig sjuksköterska

Ingela Gunnarsson, samhällsvägledare

Erik Ceder, registrator

Personalföreträdare Linda Ekefjord, Lärarförbundet
Emma Stålkranz, Kommunal

Dag för justering

Måndag 18 december

Utses att justera

Stefan Johansson (S) och Johan Nilsson (M)

.....
Stefan Johansson (S)
Ordförande

.....
Johan Nilsson (M)
Vice ordförande

.....
Erica Wangenheim
Sekreterare

§§ 1–31
Varav omedelbar justering §§ 9, 16X och 27
Antal blad 79 (inklusive sekretess)

Sammanträde torsdag 14 december 2017, kl. 18.00–19.55

Plats: Medborgarkontoret, Förvaltningshuset, Älvsjö

Närvarande

Se tjänstgörings-/ närvarolista

Utses att justera

Ordförande Stefan Johansson (S)

Vice ordförande Johan Nilsson (M)

Omedelbar justering

§§ 9, 16X och 17

.....
Stefan Johansson (S)
Ordförande

.....
Johan Nilsson (M)
Vice ordförande

.....
Erica Wangenheim
Sekreterare

Öppen frågestund och information

Ordförande Stefan Johansson (S) öppnade mötet.

Sammanträdet ajournerades för frågestund för allmänheten. Medborgarna är välkomna att ställa frågor och diskutera med politikerna i stadsdelsnämnden.

Sammanträdet fortsatte direkt efter frågestunden med information.

Information

1. Förvaltningsledningen informerade om verksamhetsplan för Älvsjö stadsdelsnämnd 2018.
2. Eva Frykler, verksamhetsområdeschef, informerade om resultat från brukarundersökningar inom äldreomsorgen.
3. Erica Wangenheim, nämndsekreterare, informerade om den nya kommunallagen som träder i kraft 1 januari 2018.

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Vice ordförande Johan Nilsson (M) utsågs att tillsammans med ordförande Stefan Johansson (S) justera protokollet.

Tid för justering: måndag 18 december 2017

§ 2

Upprop

Upprop förrättades och tjänstgöringslistan fastställdes. Närvaron redovisas i protokollet.

Personalföreträdare

Läraryrket har som personalföreträdare i nämnden (7 kap. 8 § KL) beslutat att utse Linda Ekefjord. Kommunal har som personalföreträdare i nämnden (7 kap. 8 § KL) beslutat att utse Emma Stålkranz.

§ 3

Fastställande av föredragningslista

- Föredragningslistan fastställdes ned nedanstående ändring.

Tillkomna ärenden

- Ärende 16X. Överklagan av kammarrättens dom 2017-11-27, mål nr 2180-17
- Ärende 27X. Anmälan av ordförandebeslut

§ 4

Anmälan av föregående protokoll

- Det anmäldes att protokoll daterat 2017-10-19 justerats 23 oktober 2017.

§ 5

Upprustning av Solberga hundrastgård - anmälan av medborgarförslag

Dnr 1.2.4.327-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Den 15 september 2017 kom ett medborgarförslag in till Älvsjö stadsdelsnämnd om att rusta upp Solberga hundrastgård. Förslagsställaren önskar ”slussar” så att hundar inte kan springa in och ut på samma sätt som de kan idag och önskar att en mindre hage till små hundar anläggs bredvid den stora hagen. Invånaren föreslår också att gården utrustas med hinder, tunnlår och ett vindskydd.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-10-18.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 6

Förbättrade möjligheter till terränglöpning i Älvsjöskogen - anmälan av medborgarförslag

Dnr 1.2.4.330-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar medborgarförslagen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Två medborgarförslag har i september kommit in till Älvsjö stadsdelsnämnd om att förbättra möjligheterna till orientering och löpning i terrängen i Älvsjöskogen.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-22.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 7

Konstgräs på bollplan vid Herrängens skola - anmälan av medborgarförslag

Dnr 1.2.2.342-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Den 27 september 2017 kom ett medborgarförslag in till Älvsjö stadsdelsnämnd. Förslaget är att anlägga konstgräs på bollplanen vid Herrängens skola för att avlasta konstgräsplanen vid Johan Skytteskolan och tillgodose det behov som finns i området av fler konstgräsplaner.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-10-23.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 8

Utmärkning av motionsspår i Älvsjöskogen - svar på medborgarförslag

Dnr 1.2.4.257-2017

Beslut

- Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på medborgarförslaget.

Ärendet

Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnade 21 september 2017 ett medborgarförslag till förvaltningen för beredning. Förslagsställaren önskar en bättre distansmärkning av löparspårerna i Älvsjöskogen, tydligare skyltning av banornas olika distanser och tydligare märkning av start och mål. Förvaltningen håller med förslagsställaren och kommer att förbättra skyltningen enligt förslaget, med undantag av distansmärkning av det långa spåret.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-21.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 9

Verksamhetsplan 2018 för Älvsjö stadsdelsnämnd

Dnr 1.1.388-2017

Beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenhets bilaga 1.
3. Nämnden begär budgetjustering om 1,0 mnkr för åtgärder för giftfri förskola.
4. Nämnden begär budgetjustering om 4,35 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 4.
5. Nämnden begär budgetjustering om 2,0 mnkr för medel för Älvsjöskogens naturreservat.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mnkr för ökade kostnader för investering i trygghetslarm.
7. Nämnden begär budgetjustering om 470,2 tkr för särskild kompetensutvecklingsinsats enligt bilaga 5.
8. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 145,8 mnkr.
9. Nämnden godkänner Plan för upphandling 2018.
10. Nämnden godkänner Plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys för 2018 enligt bilaga 7.
11. Nämnden godkänner System för internkontroll enligt bilaga 3.
12. Nämnden fastställer ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter 2018 enligt bilaga 2.
13. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation från Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) till förmån för egna förslag till beslut.

Ärendet

Älvsjö växer och staden planerar för fler bostäder, arbetsplatser, förskolor och gruppboende. Befolkningen beräknas öka från 28 977 år 2017 till 30 644 år 2018. De snabbast växande åldersgrupperna är åldern 0-1 år och unga 16-19 år. Stadsdelsnämndens verksamheter måste därmed kontinuerligt utökas och utvecklas för att motsvara behovet av insatser i förhållande till befolkningen och de snabbast ökande befolkningsgrupperna.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, samt lokal demokrati. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för stadsmiljöarbete, viss tillsynsverksamhet, samt samhällsvägledning. Nämnden bidrar till ett Stockholm för alla genom verksamheter som erbjuder delaktighet och jämställdhet, samt respekt för de mänskliga rättigheterna och är fri från diskriminering.

Älvsjö stadsdelsnämnd har tilldelats sammanlagt 631,2 mnkr i nettobudget 2018 för verksamheterna, vilket är en nettoökning med 31,9 mnkr (5,3 %). Prognosen per oktober 2017 uppgår till en nettokostnad på 617,2 mnkr, vilket visar att volymerna har ökat under 2017. Befolkningsprognosen för 2018 innebär att antalet invånare förväntas öka med 5,7 procent. Det tillsammans med förväntade pris- och löneökningar betyder att nämnden måste fortsätta med en kostnadseffektiv verksamhet för att uppnå en ekonomi i balans 2018.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-12-05.

Förslag till beslut från (M)

Johan Nilsson med flera (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Ett Älvsjö för hoppfulla. En modern och hållbar storstad där alla kan komma till sin rätt

Moderaternas politik sätter fokus på ökad kvalitet och ökade satsningar inom äldreomsorg, förskola och social omsorg. Medan de rödgrönrosa har skurit i dessa områden under flera år, görs nu tappra försök att sätta plåster på såren genom att skvätta ut lite extra pengar här och där. Moderaterna ser att detta inte räcker. Vi vill satsa – på riktigt – på kärnverksamheten och välfärden.

Vi vill erbjuda en god kommunal service till Älvsjös invånare, som ska må bra och känna sig trygga, få en god omsorg och som ser ljus på framtiden. Moderaterna kan i Stockholm satsa 722 miljoner kronor mer på förskola, skola, äldreomsorg, social omsorg och trygghet än vad de rödgrönrosa förmår att göra. Dessutom lyckas vi sänka skatten, som har höjts med 1,4 miljarder kronor utan att Älvsjöborna sett ett enda positivt resultat därutav.

Moderaterna vågar prioritera och vi vågar välja bort. Vi väljer bort de rödgrönrosas politiska lekstugor och experiment med byråkrati, återkommunaliseringar och diskussionsklubbar om mänskliga rättigheter. Vi sätter ner foten och prioriterar det som vi är säkra på att Älvsjöborna helst värdesätter; en bra förskola, en god omvårdnad i äldreomsorgen,

en trygg social omsorg och så klart trygghet och säkerhet hemma i sitt närområde. Vi känner oss säkra i våra prioriteringar eftersom vi får ett starkt gensvar från Älvsjöborna.

Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i flera val och har vunnit stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti. Samtidigt har vi tagit vara på våra år i opposition genom att kontinuerligt utveckla vår politik för att svara på de problem som Stockholm står inför. En omfattande politikutveckling på samtliga områden återspeglas nu i denna budget som utgår ifrån de samhällsproblem som är mest angelägna för Stockholm att lösa.

En politik som ger svar på Stockholms framtidsutmaningar

Stockholm är en fantastisk stad som har haft en god utveckling de senaste åren. Maktskiftet 2014 innebär dock att Stockholm har slagit in på en felaktig kurs. Framförallt saknas trovärdiga och genomförbara svar på Stockholms framtidsutmaningar.

En växande storstad som Stockholm står inför utmaningar på åtskilliga områden, från infrastruktur till företagsklimat och välfärd. Tre områden har dock en särställning: jobben, tryggheten och skolan. Om staden står utan verksamma svar på dessa områden är det ödesdigert för Stockholms utveckling. Men om vi förmår att formulera hållbara svar för att möta dessa utmaningar finns en enorm potential i att Stockholm utvecklas till en ledande storstad i världen.

I Stockholm, precis som i Sverige i övrigt, är utanförskapet hos utrikes födda flerfaldigt större än för inrikes födda. Nya jobb kommer i nya och växande företag. Men Stockholms företagsklimat befinner sig i vad som närmast kan betecknas som fritt fall. Trots högkonjunktur och arbetskraftsbrist består skillnaden mellan inrikes och utrikes födda.

En politik för tryggare stadsdelar och välskötta stadsmiljöer i hela staden

Moderaterna vill att Stockholm ska vara en trygg och snygg stad oavsett plats eller tid på dygnet. I många delar av Stockholm råder i dag en stor otrygghet, det är inte acceptabelt. Moderaterna har en rad åtgärder som ska öka tryggheten för alla i vår stad samt göra det svårare att vara kriminell i Stockholm. Tills fler poliser är på plats ska Stockholms stad arbeta med fler ordningsvakter för att öka säkerheten och tryggheten i stadsdelarna. Det ska inrättas en trygghetsjour dit lokala handlare och boende kan vända sig för att tillfälligt öka närvaron av ordningsvakter. Detta riktar sig framförallt till lokala centrum och handlare som inte har råd att egna säkerhetsvakter ur egen kassa. Som en del i det trygghetsskapande arbetet ska kommunstyrelsen verka för att regeringen utökar ordningsvakternas mandat och befogenheter så att de på sikt kan avlasta polisens arbete, verka brottsförebyggande, höja den upplevda tryggheten och stävja den eskalerande kriminaliteten. Stockholm ska mer aktivt arbeta med kameraövervakning av

särskilt utsatta platser och bostadsbolagen ska möjliggöra DNA-märkning av hyresgästernas tillhörigheter.

Det är stora trygghetsklyftor i staden, bostadsadressen avgör om invånarna kan känna sig trygga och lita på samhället. Otrygga miljöer och platser måste, och ska, fasas bort. Både den upplevda och den faktiska tryggheten hos stockholmarna ska öka. Genom platsamverkan på specifikt utpekade platser, genom mätning av den upplevda tryggheten dag som natt, samt genom att kartlägga vilka som rör sig vid platsen över dygnet skapas förutsättningar för att förbättra upplevelsen av platsen. Genom att den offentliga och privata sektorn samverkar skapas ett helhetsansvar för platsen som genom samfinansiering ger förutsättningar för aktiviteter och lokal utveckling. Det handlar om främst fokus på renhållning, säkerhet och events.

Vi vill arbeta för trygga, rena och väl upplysta stadsmiljöer. Säkerheten i Stockholms olika stadsdelar ska öka genom ett aktivt och systematiskt arbete, till exempel genom regelbundna trygghetsvandringar. En nära och strukturerad samverkan med olika föreningar som kan bidra med civilsamhällets krafter i arbetet är värdefullt, parallellt med insatser från rättsvårdande myndigheter som säkerställer efterlevnad av ordningslagen och stadens lokala ordningsföreskrifter.

Förekomsten av olagliga boplatser vittnar om en djup social utsatthet, medför oacceptabla sanitära och omänskliga villkor och skapar otrygghet i stadsmiljön. Moderaterna vill att en nollvision ska råda för olagliga boplatser, svensk lag och stadens ordningsföreskrifter ska gälla lika för alla. Staden måste arbeta målmedvetet med verksamma insatser för att förebygga etableringen av olagliga boplatser och stärka dialogen och samverkan med berörda aktörer.

Klotter, nedskräpning och skadegörelse förfular det offentliga rummet och skapar otrygghet i stadsmiljön varhelst det förekommer. Moderaterna kommer aldrig att kompromissa med att Stockholm ska vara klotterfritt och att det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Nolltoleransen mot klotter ska återinföras och efterlevnaden av klotterförbudet ska prioriteras, framförallt ur ett trygghetsperspektiv. Stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras. Information om stadens städgaranti ska finnas tillgänglig i anslutning till publika platser som torg, parker och grönytor.

Alla stadsdelar i Stockholm ska ha en trygg och attraktiv stadsmiljö som uppmuntrar människor till vistelse. Är stadsmiljön nedsliten och skräpig och ger en allmänt otrivsamt känsla ökar känslan av upplevd otrygghet. Kriminalitet och otrygghet ska motverkas genom åtgärder som fysiskt bygger in trygghet i stadsmiljön: promenadvägar, belysning, växtlighet, placering av konstruktioner eller gångstråk.

Alla ska våga vara ute på kvällen i Stockholm. Mörka och otrygga platser ska lysas upp. Moderaterna vill införa en satsning på belysning, inte bara av märkesbyggnader i centrala delar av staden utan belysa även tunnlar, platser och broar i satsningen *Stockholm light night*.

Moderaterna vill:

- Att staden arbetar med fler ordningsvakter för att öka säkerheten och tryggheten i stadsdelarna.
- Att staden arbetar mer aktivt med kameraövervakning av särskilt utsatta och otrygga platser.
- Att staden i samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor skapar ett helhetsansvar för platser som upplevs som otrygga och möjliggör förutsättningar för trygghetsskapande aktiviteter och lokal utveckling.
- Att staden erbjuder allmännyttans hyresgäster DNA-märkning av deras tillhörigheter.
- Att staden arbetar målmedvetet med verksamma insatser för att förebygga etableringen av olagliga boplatser och stärka dialogen och samverkan med berörda aktörer.
- Att stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras.

En politik som förenar ekonomiskt ansvarstagande med sänkt skatt och prioritering av välfärden

Socialdemokraterna har hittills höjt skatten med knappt 1,4 miljarder kronor. Dessa skattehöjningar är både onödiga och skadliga. Onödiga, därför att det med en tydlig prioritering och god kostnadskontroll är möjligt att prioritera välfärden utan att öka stockholmarnas skatteböroda. Skadliga, därför att kommunalskatten slår mot alla inkomstgrupper och höjningen därför gör det mindre lönsamt att arbeta. Kombinerat med de massiva skattehöjningarna som den rödgröna regeringen genomför är det en politik som slår direkt mot jobb och tillväxt.

Människors möjlighet att försörja sig genom eget arbete är en grundpelare i Moderaternas politik. Särskilt angeläget är det att det ska löna sig mer att arbeta än att uppbära offentliga bidrag. Vi vill därför mildra effekterna av Socialdemokraternas skattechock genom att successivt sänka skatten till 2014 års nivå och på sikt lägre. Moderaternas budget grundar sig därför på en skattesänkning med 20 öre jämfört med innevarande år. Vår långsiktiga inriktning är att Stockholm behöver ett lägre skatteuttag för att göra det mer lönsamt att arbeta och billigare att anställa. Men det förutsätter en god ekonomisk hushållning – med andra ord ett maktskifte.

Moderaternas budget kombinerar ett sänkt skatteuttag och budgetbalans med prioritering av välfärdens verksamheter. Vår budget visar att det är fullt möjligt att

krona för krona stärka välfärden i samma eller högre utsträckning som majoriteten och dessutom genomföra betydande riktade satsningar och samtidigt sänka skatten.

Hög pedagogisk kvalitet i förskolan för en god start i livet för alla barn

Förskolan lägger grunden till ett livslångt lärande. Därför är det viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt, oberoende av huvudmannaskap. Stockholms förskolor ska erbjuda en verksamhet som är utvecklande, rolig, stimulerande, trygg, utmanande och full av möjligheter.

Moderaterna värnar en mångfald av förskolor med olika pedagogisk inriktning och generösa öppettider. Förskola på obekvämt arbetstid ska omfattas av barnomsorgsgarantin. Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn det de behöver för att lära och utvecklas. Lika naturlig som valfriheten att välja förskola eller skola är, ska det vara att alla förskolor, offentliga såväl som fristående, ska leva upp till högt ställda kvalitetskrav. En lugn och trygg förskola lägger grunden för nyfikenhet och kunskap.

För att avlasta förskolans pedagogiska personal och samtidigt erbjuda möjliga arbetstillfällen för personer som står utanför arbetsmarknaden inrättas tjänster som måltidsvärdar. Måltidsvärdar ska utföra enklare göromål utanför förskolans pedagogiska uppdrag och på så vis underlätta för förskollärare och barnskötare att fokusera på förskolans pedagogiska arbete.

Fritids spelar en viktig roll i barns lärande och sociala utveckling. För att pedagogiken ska kunna ta ännu större plats vill vi stärka integrationen mellan fritidsverksamhet och skolans undervisning. Vi vill att Stockholms stad under året undersöker möjligheterna att tillsammans med föreningslivet införa profilfritids runt om i staden.

Moderaterna vill:

- Likställa förskolechefer med rektorer i grund- och gymnasieskola.
- Förstärka språkutvecklande insatser i förskolan och inom öppna förskolor.
- Förstärka övergången från förskola till skola genom att kartlägga behov hos barn med behov av särskilt stöd.
- Införa måltidsvärdar i förskolan för att avlasta den pedagogiska personalen och erbjuda arbetstillfällen till personer utanför arbetsmarknaden.
- Stärka det pedagogiska inslaget i fritidsverksamheten och möjliggöra för införandet av profilfritids.

En trygg stad att åldras i

Stockholm ska vara en trygg och bra stad för alla stockholmare att leva och bo i. Staden ska ha ett väl utvecklat samarbete med det civila samhället, där överenskommelsen med den idéburna sektorn ska vårdas och utvecklas. I Stockholm ska det vara medborgarnas önskemål och behov som driver

utvecklingen av kvalitet och service.

Ett kvalitetskontrakt ska införas med äldre som söker sig till äldreomsorgen. Detta ska garantera en gemensam vårdplanering och uppföljning av insatser som utgår från den äldres behov och perspektiv.

Stockholms äldre blir allt friskare och lever längre. Alla har rätt till en bra äldreomsorg och det är viktigt att omsorgen ges efter den äldres önskemål och behov. Äldre stockholmare ska ges goda förutsättningar för ett så självständigt och innehållsrikt liv som möjligt. Biståndsbedömningen ska förenklas ytterligare och reformeras. Stockholms äldreomsorg behöver mindre detaljstyrning och högre ambitioner i sitt arbete. Det arbete som pågår kring ramtider där äldre ska kunna påverka sina insatser är därför steg i rätt riktning, men Moderaterna anser att vi kan och bör gå längre. Vi vill utreda en uppdelning av biståndsbedömningen i olika steg där ett första behovsbeslut tas, för att senare träffa särskilda äldrecoacher som hjälper till med individuella valmöjligheter. Enskild uppföljning är viktigt för att staden ska säkerställa att det enskilda vårdbehovet tillgodoses. Därför behöver Stockholm också se över biståndsbedömningen för att stärka arbetet kring individuell uppföljning. Biståndsbedömningen ska vara likvärdig över hela staden. Därför ska den även centraliseras.

Valfriheten inom äldreomsorgen ska vara god med en mångfald av utförare och möjlighet att välja innehåll i hemtjänsten. Moderaterna tar avstånd från de ideologiskt motiverade kommunaliseringar som Socialdemokraterna genomför utan hänsyn till stockholmarnas valfrihet. Genom satsningar på valfrihet och kvalitet i äldreomsorg, hemtjänst och service, får äldre som vill bo kvar i sina lägenheter på ålderns höst större makt över sina liv. Oavsett om verksamheten bedrivs av staden eller en fristående aktör ska kraven vara högt ställda och uppföljningen ska vara noggrann.

För att äldre bättre ska kunna nyttja rätten att välja behövs en förbättrad service och information inom äldreomsorgen. Stockholms stads webbplats ska erbjuda tydlig information så att det blir möjligt att jämföra olika alternativ med varandra. Även arbetet med digitala hjälpmedel ska fortsätta och samtliga äldreboenden ska erbjuda tillgång till internet.

Äldre Direkts uppdrag ska vidgas till att möjligheten till valfrihet verkligen kommer äldre till del och åter ha öppet på helger.

Äldre som vill bo kvar hemma ska kunna känna sig trygga i det valet. Det förutsätter en väl fungerande hemtjänst som möjliggör för de äldre att kunna leva självständiga liv och stanna kvar i sina hem så länge de önskar. Hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, god arbetsmiljö för medarbetarna och valfrihet för den äldre. Det kräver långsiktiga spelregler för utförarna av hemtjänst i Stockholm, där vi med oro ser på den socialdemokratiskt ledda majoritetens tydliga ovilja mot

fristående aktörer.

Hemtjänsten har en viktig roll och den mångfald av utförare som stockholmarna kan välja mellan ska utvecklas. Samtidigt är det viktigt att säkra en så hög kvalitet som möjligt. För många äldre är inte minst kontinuitet i hemtjänstens bemanning viktigt för tryggheten. Moderaterna vill därför låta utreda en kontinuitetsbonus som premierar de utförare som levererar en hög kontinuitet av hemtjänstpersonal.

För att möta det ökande och varierande behovet av insatser vill Moderaterna utreda möjligheten för profilhemtjänst för de äldre som har särskilda behov. Det ska också vara möjligt att få hjälp med avlastande tjänster genom serviceassistenter som ska få en särskilt inriktad utbildning för detta.

Demenssjukdom ställer särskilda krav på omvårdnadskompetens för att säkerställa en god kvalitet i omsorgen. Moderaterna vill prioritera arbetet med demenssjukdomar och höja kompetensen inom demensvård på samtliga demensboenden i staden.

Inslaget av läkarkompetens i äldreomsorgen behöver ökas för att stärka och utveckla kvaliteten. Moderaterna vill se en ökad samverkan mellan hemtjänsten och landstinget genom exempelvis möjlighet till frivillig läkarundersökning i hemmet samt fler och effektivare läkemedelsgenomgångar för de äldre. Vi vill också verka för möjligheten att äldre direkt ska kunna vända sig till geriatriska mottagningar istället för akutmottagningarna för tillgång till geriatrisk specialistkompetens.

Under mandatperioden ska en långsiktig utbildningssatsning genomföras där det bland annat ska ingå ett språklyft för anställda inom äldreomsorgen som har svenska som andra språk. Staden ska också initiera och möjliggöra flerspråkig hemtjänst så att äldre personer med utländsk bakgrund kan förstå det språk som talas.

Ungdomsbesök i vården ska utvecklas och staden ska erbjuda läkarstudenter praktikplatser på äldreboenden inom ramen för deras läkarutbildning.

Moderaterna försvarar de äldres rätt att välja och slår vakt om mångfalden av utförare. Stockholms äldre ska ha rätt att välja bland en mångfald av boendeformer. Äldre par med olika vårdbehov ska kunna leva ihop hela livet och detta säkerställs genom parboendegarantin. För att ge Stockholms äldre en god vård och omsorg behövs engagerade och utbildade medarbetare som möter de äldre på deras villkor och ser varje individ som en unik person med rätt att få sina individuella behov tillgodosedda. Det ska också vara möjligt att separera städning från hemtjänstens insatser. Staden ska fortsätta med att höja kompetensen och stärka medarbetarna i deras yrkesroll.

Äldres livskvalitet ska öka, och i linje med detta vill Moderaterna införa ett måltidslyft inom äldreomsorgen. Måltidsupplevelsen ska vara lustfylld. Möjligheten att vistas utomhus ska säkerställas.

Moderaterna vill slå vakt om att de äldre som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad så länge som de känner sig trygga i hemmet, även om behoven av vård och omsorg ökar. Därför vill Moderaterna utreda förutsättningarna för praktiska lösningar som att installera hissar utanpå trevåningsfastigheter.

Det ska finnas en mångfald av olika boendeformer. Bland annat vill Moderaterna utreda möjligheten för att införa generationsboenden som förbättrar möjligheterna till umgänge över generationsgränserna.

Moderaterna vill:

- Att Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i med en omsorg som ges efter den äldres önskemål och behov från en mångfald av utförare.
- Införa ett kvalitetskontrakt som garanterar en god vård.
- Reformera biståndsbedömningen.
- Bevara och utveckla valfriheten inom äldreomsorgen och hemtjänsten.
- Att det ska vara möjligt att välja innehåll i hemtjänsten.
- Utreda möjlighet till kontinuitetsbonus inom hemtjänsten.
- Införa profilhemtjänst och serviceassistenter.
- Utreda möjlighet att erbjuda vård i hemmet för äldre som behöver medicinsk hjälp.
- Genomföra ett språklyft för hemtjänsten.
- Hemställa hos regeringen om att utreda möjligheten för kommuner att anställa läkare inom äldreomsorgen.
- Permanenta satsningarna på äldrevärdar, omsorgsvärdar och anställning för personer med funktionshinder.
- Genomföra ett måltidslyft inom äldreomsorgen.

En stad som ger trygghet och stöd åt de mest utsatta i samhället

Staden måste alltid finnas till hands för de mest utsatta i vårt samhälle. I synnerhet ska barn och unga som far illa få stöd och hjälp i ett tidigt skede. Vi vill arbeta för att frivilligkrafter och staden har gemensamma mål och program för att bekämpa hemlösheten. Ett nära samarbete mellan polis, skola och socialtjänst och fler socialsekreterare ute i fält ska ge unga stockholmare ett snabbt stöd. Uppsökande verksamhet ska riktas till grupper som behöver extra stöd. Genom kraftfulla insatser ska staden arbeta för att minska droganvändandet bland Stockholms unga. Stockholm ska också tillsammans med frivilligorganisationer arbeta strukturerat och målmedvetet mot våldsbejakande extremism och ta lärdom av andra länders arbete och erfarenheter.

Arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas

med full kraft. Satsningen på föräldrastödsprogram för att ge alla barn en bra start i livet ska fortsätta, liksom arbetet med sociala insatsgrupper, som ska finnas i alla stadsdelar. Tidiga insatser mot ungdomar med riskbeteende leder till att färre ungdomar växer upp i och hamnar i utanförskap. Den satsning på ett utvecklat samarbete mellan skola och socialtjänst som Moderaterna har initierat ska fortgå.

Stockholms stads arbete med ensamkommande barn ska utvecklas och effektiviseras. Socialnämnden ska leda arbetet med att se över och arbeta fram rutiner för att säkra ett gott mottagande. Staden ska också verka för rekrytering av fler familjehem och boenden för att möta behovet för ensamkommande barn.

Insatserna för att minska hemlösheten är fortsatt prioriterade och hemlöshetsstrategin ska fortsätta vara en viktig utgångspunkt i stadens arbete. Fler långsiktiga boendialternativ ska övervägas liksom en fortsatt satsning på boendestöd.

Målgruppen EU- och tredjelandsmedborgare har ökat allt mer, vilket kräver ett tydligt agerande och en konkret inriktning från staden i kombination med insatser från stadens socialtjänst för de som behöver stöd och hjälp, bland annat i form av uppsökande verksamhet, information samt insatser från ideella föreningar. Att Stockholms stad agerar lika över hela staden är avgörande. Utgångspunkten måste alltid vara att svensk lag gäller lika för alla och ska upprätthållas. För att kunna koordinera arbetet och fortsätta utveckla stadens insatser och agerande är det viktigt att stadens projektledare för samordning av arbetet kring EU- och tredjelandsmedborgare fortsätter och att den tidigare tydliga dialogen som fanns med andra berörda aktörer och instanser prioriteras.

Moderaterna vill:

- Att socialtjänsten ska fortsätta att utvecklas med särskilt fokus på förebyggande långsiktigt arbete för barn och unga.
- Stärka samverkan mellan skola och socialtjänst för de som riskerar att inte klara skolan.
- Utveckla och utvidga arbetet med sociala insatsgrupper till alla stadsdelar och avhoppare som en tydlig målgrupp för socialtjänsten.
- Fortsätta satsningen på föräldrastödsprogram.
- Verka för fler boenden för att möta behoven för ensamkommande barn,
- Utveckla insatserna när det rör utsatta EU-medborgare.

Förslag till beslut från (L)

Inger Swahn (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan sägs.

3. Att anföra följande.

En politik för frihet och trygghet

Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med sänkt skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik.

För oss liberaler kommer kvalitet och valfrihet alltid före driftsform. Den rödgrönrosa majoriteten i stadsdelarna driver en politik där många välfungerande och populära verksamheter som drivs av fristående anordnare återkommunaliseras inom snart sagt samtliga verksamhetsområden. Det är inte att sätta brukarnas och skattebetalarnas behov främst.

Trygghet

För oss liberaler är trygghet en frihetsfråga. Den som är rädd är inte fri. Därför gör vi en historisk investering i Stockholms trygghet med en långsiktig trygghetsmiljard. Stadsdelsnämnderna spelar en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet och ska arbeta övergripande med trygghetsfrågorna och lära av varandras goda exempel i trygghetsarbetet. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete tillsammans med polisen, civilsamhället och alla engagerade invånare.

Otryggheten ökar i Stockholm och i Älvsjö. I 12 av 14 stadsdelar känner sig invånarna mer oroliga för att utsättas för brott än vid förra trygghetsmätningen när Alliansen styrde. Och Älvsjö är inget undantag utan otryggheten har ökat.

Genom tidiga sociala insatser, en förskola och skola som ger alla barn kunskap och framtidstro, samt genom en stadsmiljö som är väl upplyst, levande och välstädad, bygger vi en stad där människor känner trygghet i vardagen och inför framtiden.

Den styrande majoriteten och regeringen har stått handfallna när otryggheten har ökat och polisen fått allt svårare att lösa sina uppgifter. I frånvaron av en fullt ut bemannad polis har Liberalerna på flera håll i staden yrkat på att trygghetsvakter ska anställas för att bevaka särskilt brottsdrabbade platser. Tyvärr har majoriteten i dessa stadsdelar röstat ner förslagen. Att majoriteten inte tar stockholmarnas otrygghet på allvar är anmärkningsvärt.

Liberalerna avsätter 100 mnkr under kommunstyrelsen för att genomföra en central upphandling av trygghetsvakter. Dessa trygghetsvakter ska i samarbete med polis, andra myndigheter och civilsamhället bidra till att upprätthålla säkerheten på särskilt otrygga och brottsdrabbade platser. Genom fler kommunala trygghetsvakter och fler trygghetskameror ska tryggheten återställas på otrygga platser där polisinsatserna inte räcker till.

Förskoleverksamhet

Det liberala Stockholm ska vara den öppna världsstad där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. I förskolan ska varje barn kunna utvecklas och växa, oavsett förutsättningar hemifrån.

För många barn är förskolan också starten på det livslånga lärandet. Allra viktigast blir förskolans verksamhet för de barn som inte har med sig det svenska språket hemifrån. Förskolan ska bidra till att alla barn får stifta bekantskap med böcker och läsning, med matematik och naturkunskap. Utgångspunkten i verksamheten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Detta ska gälla för stadens samtliga förskolor. Arbetet med språkutveckling är ett särskilt prioriterat område i förskolan, liksom att träna barnen i socialt samspel.

Att delta i pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder har en stor påverkan på barns individuella utveckling. Det gör det också möjligt att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt i livet.

I Liberalernas Stockholm håller förskolan, kommunal såväl som fristående, hög kvalitet, är trygg, och har ett genomtänkt pedagogiskt fokus. Föräldrar och barn ska erbjudas valfrihet, mångfald och en förskola i världsklass. Rätten att själv välja vilken förskola barnet ska gå i ska värnas. Fristående alternativ ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet.

Liberalerna prioriterar kärnverksamheten i stadsdelarna. Liberalerna höjer därför schablonen för förskolan med 1 procentenhet mer än majoriteten. Det innebär en schablonhöjning på totalt 4 procent och för Älvsjös del blir det 2,4 procent. Detta vet vi är viktiga pusselbitar för att få verksamheten att gå ihop. Som förvaltningen själva konstaterar växer Älvsjö och primärt med unga invånare, när de befintliga förskoleplatserna är tillsatta kommer den förändring med rätt till heltid för syskon märkas av. Där av är det även lika viktigt att satsa på personalen i verksamheterna. Liberalerna vill där av göra ytterligare satsningar på höjda förskollärlöner och karriärtjänster inom förskolan.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

I det liberala Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs angelägen och viktig verksamhet i både kommunala verksamheter och i fristående verksamheter, för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett stimulerande utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

Den rödgrönrosa majoriteten bedriver en politik inriktad på återkommunaliseringar av fullt välfungerande och djupt uppskattade verksamheter, till synes utan reella motiveringar. Liberalerna motsätter sig en politik som inte sätter kultur- och

fritidsverksamheter av hög kvalitet för Stockholms barn och ungdomar i första rummet.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Majoriteten har under detta område anslagit pengar för demokratiutveckling och utvecklingsprogram. Resultatet av dessa satsningar har hittills varit obefintligt. Tvärtom visar stadens demokratiundersökning att stockholmarna uppfattar att det är svårare att veta vad som händer i staden och hur man kan påverka än när Alliansen styrde. Liberalerna föreslår att pengarna istället används för att finansiera satsningar inom skolan och socialtjänsten som tydligare kommer barn och unga till del.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen. Ingen ska behöva bli rädd för att bli gammal. Alla ska ha möjlighet att få komma till ett tryggt och anpassat boende när man vill och behöver, och få stöd och hjälp i hemmet så länge man bor kvar hemma.

I vårt Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Liberalerna försvarar äldres rätt att välja, medan den rödgröna regeringen genom Valfärdsutredningen vill inskränka valfriheten och avskaffa populära och välfungerande alternativ.

Ingen ska behöva vara rädd för att inte få flytta till ett bra boende när man blir äldre. Liberalerna anser att alla som är över 85 år, och som vill, ska få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende.

Fullmäktige har antagit nya riktlinjer som förtydligar att ålder och ensamhet ska tillmätas större betydelse vid bedömningen av behov av särskilt boende. De nya riktlinjerna har dock inte fått någon verklig effekt. Därför ska delegationen till stadsdelsförvaltningarnas tjänstemän att besluta om avslag på ansökningar om plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende dras in. Avslagsbeslut ska godkännas av stadsdelsnämndernas sociala delegationer.

Äldre som har omfattande behov av hemtjänst och som vill flytta till vård- och omsorgsboende ska alltid få möjlighet att göra det om det inte medför några extra kostnader för stadsdelsnämnderna.

Stadsdelsnämnden ska särskilt prioritera det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Ingen äldre stockholmare ska behöva vara ofrivilligt ensam. Aktiviteter och öppna mötesplatser ska hålla öppet året runt, även på somrar och storhelger. Stadsdelsnämnden ska stödja initiativ från civilsamhället för fler aktiviteter för äldre.

Införandet av ramtid i hemtjänsten ska fortsätta. Äldre ska kunna påverka hur den beviljade tiden ska användas. Stadsdelsnämnden ska vara lyhörd inför äldres önskemål och så långt som möjligt respektera deras livsval och intressen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Vi liberaler anser att alla människor ska ha friheten att kunna leva sitt liv, oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Så långt som möjligt ska var och en, utifrån sina förutsättningar, kunna leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Därför kommer vi alltid att värna rätten till stöd och service för personer med funktionsnedsättning.

Regeringens politik har inneburit nedskärningar av insatserna till personer med funktionsnedsättning. Bedömningarna från Försäkringskassan och stadsdelsnämnderna blir allt hårdare. Andelen avslag på ansökningar om insatser enligt LSS har ökat med över en fjärdedel sedan maktskiftet. Denna utveckling riskerar att allvarligt skada möjligheterna för stockholmare med funktionsnedsättning att leva liv med frihet och delaktighet.

I ett läge där allt fler får avslag på sin ansökan, stadsdelsnämnderna står inför stor press på grund av Försäkringskassans övervältring av kostnaderna på kommunerna och det nya avtalet för persontransporter leder till kraftiga fördyringar, väljer majoriteten att lägga ett sparbetning i form av ett krav på generell effektivisering. Liberalerna återställer halva sparbetning.

Valfriheten ska gälla även personer med funktionsnedsättning. Därför måste möjligheten att kunna välja boende, daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning, korttidstillsyn och personlig assistans försvaras.

Stadsdelarna bör kunna konkurrera om driften av upphandlad verksamhet, men ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av välfungerande verksamheter ska inte förekomma. Sedan maktskiftet har staden fattat beslut om ett antal omotiverade och illa förberedda återkommunaliseringar av upphandlade verksamheter. Genom att stoppa sådana återkommunaliseringar kan valfriheten för brukarna värnas och staden spara in på omställningskostnader. Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

I Liberalernas Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt - utan hot, fattigdom eller övergrepp - och samma möjligheter att kunna skapa sig en bra framtid. Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt om det ändå sker. Stadsdelsnämnderna ska alltid verka utifrån ett barnperspektiv och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

För att kunna ge barn i utsatta familjer den hjälp de behöver måste det finnas erfaren personal som har tid för barnen. Därför måste socialsekreterarnas arbetssituation förbättras. Den handlingsplan som majoriteten har tagit fram är ett steg i rätt riktning. Det krävs dock en genomgripande förändring av socialsekreterarnas arbetssituation där lön, kompetensutveckling och större karriärmöjligheter ingår. Majoriteten genomför nu en lönesatsning, vilket Liberalerna har krävt under ett par års tid. Vi vill dock gå längre än majoritetens satsning.

Allt fler socialsekreterare utsätts idag för hot. Detta är oacceptabelt och måste tas på största allvar. Stadsdelsnämnderna ska ha strategier för att stödja personal som utsätts.

Kvalitetssäkringen av placeringar av barn utanför det egna hemmet måste fortsatt vara ett prioriterat område. Alla barn har rätt att komma till ett hem som förmår att ge dem en bra uppväxt. Rekrytering av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar är prioriterad och ska fortsätta. Antalet placeringar av ensamkommande flyktingbarn har ökat kraftigt de senaste åren och stadsdelsnämnderna har en mycket viktig uppgift i att följa upp kvaliteten i dessa hem.

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga nämnder. Ambitionsnivån i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck måste höjas. Vi vill satsa på fortbildning av personal och bättre samverkan mellan socialtjänst, Origo, skola, civilsamhälle och polis.

Alla som behöver budget- och skuldrådgivning ska bli erbjudna ett personligt möte. Det är särskilt viktigt att familjer med barn snabbt erbjuds rådgivning. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal, och hyresrådgivare ska införas i alla stadsdelar.

Stadsmiljöverksamhet

I Liberalernas Stockholm trivs folk i sin vardag. Att få bo och röra sig i levande, trygga och välskötta stadsmiljöer ger många frihetsdimensioner i livet. Vi är övertygade om att det är de som bor i en stadsdel som vet bäst vad de vill ha och behöver och därför ska stadsdelsnämnderna ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet.

För att alla människor ska vara fria att leva sina liv behöver deras trygghet säkras. Ingen ska behöva vara rädd för att röra sig i Stockholm. Därför genomför Liberalerna en historisk investering i Stockholms trygghet med en långsiktig trygghetsmiljard. Stadsdelsnämnderna ska arbeta övergripande med trygghetsfrågorna och lära av varandras goda exempel i trygghetsarbetet. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvaret, fastighetsägare och föräldrar.

Stockholms fysiska utformning spelar en viktig roll i stadens trygghet och polisernas förutsättningar för att utföra deras arbete. Dåligt belysta områden, smala gator och undermåligt underhållna områden är exempel på aspekter i stadsmiljön som direkt kan bidra till en ökad otrygghet. För att förbättra stadens trygghet ska stadsdelsnämnderna tillsammans med kommunstyrelsen, polisen, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden genomföra trygghetsinventeringar för ökad trygghet i det fysiska rummet.

Stockholm ska ha en nolltolerans för klotter, skadegörelse och nedskräpning. Staden ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Det är viktigt att stadens klottergaranti fungerar i praktiken, vilket innebär att klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Tyvärr har majoritetens klotterpolitik resulterat i en lavinartad ökning av klotter. För att handkraftigt minska klottret måste sanering ske snabbt efter anmälan.

Ekonomiskt bistånd

Att ha ett arbete och att kunna försörja sig själv ger trygghet och frihet att växa. I Liberalernas Stockholm ska därför så många människor som möjligt ha ett jobb att gå till. Det ekonomiska biståndet ska vara en utväg för att hjälpa den som under en viss tid i livet inte har några andra medel till sin försörjning. Människor ska få hjälp att gå från bidrag till självförsörjning. För oss liberaler är det också grundläggande att alla barn har lika rätt till en god uppväxt oavsett familjens omständigheter.

Antalet hushåll som tar emot ekonomiskt bistånd har nu börjat stiga för första gången på flera år. Detta är särskilt oroväckande eftersom Stockholm befinner sig i en högkonjunktur.

Det är viktigt att stadsdelsnämnderna fortsätter att arbeta för att hjälpa människor från bidrag till arbete och det är framför allt viktigt att nyanlända snabbt kan komma in på arbetsmarknaden. Liberalerna menar att det krävs sänkta trösklar till det första jobbet. Genom inträdesjobb kan nyanlända och unga få ett första jobb till något lägre lön, istället för att behöva leva på försörjningsstöd och för var dag hamna längre ifrån arbetsmarknaden.

Jobbtorg Stockholm ska hjälpa dem som är beroende av ekonomiskt bistånd på

grund av arbetslöshet med en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan. Ett nytt jobbtorg för validering av nyanlända bör inrättas som samverkar med Arbetsförmedlingen, yrkeshögskolan, Universitets- och högskolerådet och branschorganisationer med syfte att underlätta för nyanlända att snabbt komma i jobb.

För att skapa incitament att gå från bidrag till arbete bör långvariga mottagare av ekonomiskt bistånd få behålla en större del av arbetsinkomsterna utan att det påverkar rätten till bistånd, så kallad jobbstimulans. Jobbstimulansen bör höjas från 25 till 40 procent.

Alla barn oavsett bakgrund ska ha möjlighet att ta del av idrott och kultur. Vi föreslår därför att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet. Denna fritidspeng infördes av alliansregeringen men har avskaffats av den socialdemokratiska regeringen.

Arbetsmarknadsåtgärder

I Liberalernas Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelsnämndernas huvuduppgift är att se till att fler mottagare av ekonomiskt bistånd kan gå vidare till insats på jobbtorgen.

Tillfälliga anställningar, såsom Stockholmsjobben, leder oftast inte till en fast anställning på ordinarie arbetsmarknad. Nämndens fokus ska alltid vara att hjälpa individer in på den ordinarie arbetsmarknaden.

Att få in en första fot på arbetsmarknaden, och få erfarenhet och referenser, är ett viktigt steg i arbetslivet. Staden ska fortsätta erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier samt på helgerna. Feriearbetande ungdomar ska kunna erbjudas arbete utanför den egna stadsdelen.

Feriejobb ger egen försörjning, referenser och en första kontakt med arbetsmarknaden. Arbete för ungdomar är även en viktig trygghets- och integrationsskapande åtgärd. För att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid vill Liberalerna att det ska bli möjligt att få feriejobb även på helgerna. Det ska även vara möjligt att få feriejobb i en annan stadsdel än hemstadsdelen. Ungdomar med funktionsnedsättning ska fortsatt vara en prioriterad grupp när det gäller tilldelningen av feriejobb.

Den styrande majoriteten har ökat antalet sommarjobb, men samtidigt utökat målgruppen till att även omfatta 18- och 19-åringar. Resultatet har blivit att en lägre andel av de sökande har beviljats ett sommarjobb. Det är inte rimligt att unga vuxna, som själva bär ansvaret för sin försörjning, ska konkurrera med ungdomar

om de sommarjobb som staden anordnar. Liberalerna anser att feriejobben enbart ska gå till ungdomar under 18 år, myndiga ungdomar ska istället ta del av verksamheter vid Jobbtorgen för unga.

Stadsdelsnämnderna ska ta aktiv del i stadens satsning på yrkesintroduktionsanställningar och ska tillsammans med Jobbtorgen erbjuda unga och nyanlända yrkesintroduktionsanställningar inom stadsdelens verksamheter.

Förslag till beslut från (C)

Evy Kjellberg (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Nytt ledarskap för Stockholm med tillväxt och jobb istället för skadliga skatthöjningar

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt.

Vi har en vision om ett Stockholm som är öppet, grönt och företagsamt, där det är lätt att starta och driva företag. En stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet och alla är välkomna. Staden ska erbjuda stockholmarna en effektiv välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna.

Mitt i en stark, internationellt driven, högkonjunktur växer problemen i Stockholm. Tudelningen ökar på stadens arbetsmarknad där utsatta grupper utgör en allt större del av de arbetslösa. Den rödgrönrosa majoriteten bedriver i det läget en oansvarig löftespolitik som präglas av allt åt alla i stället för att använda de goda tiderna för att skapa en hållbar grund för långsiktig tillväxt i Stockholm. Till skillnad från majoriteten vill vi i Centerpartiet vara sparsamma när konjunkturen är god för att ha resurser att möta nästa kris. Det är nu dags att få människor som står utanför, inte minst nyanlända, att gå från bidrag och in i arbete. Det måste vara möjligt att börja på arbetsmarknaden till en något lägre lön och lära på jobbet. Eventuella skatthöjningar ska riktas mot utsläpp och annat som är farligt för miljön, inte på arbete.

De bästa skatterna är de som rättar till problem, till skillnad från skatter på arbete och företagande, som orsakar problem. Den rödgrönrosa majoriteten har sedan 2014 höjt skatten med miljardbelopp. En politik som slår mot alla inkomstgrupper, vilket är helt fel väg att gå. Skatthöjningarna har motiverats utifrån att man vill satsa på välfärden, men det är inte vad som sker i staden. Vi ser snarare att stadens byråkrati sväller kraftigt genom inrättandet av nya administrativa funktioner som råd och kanslier. Åtgärder som varken skapar jobb eller välfärd utan snarare ger

stadens operativa verksamhet fler administrativa pålagor.

Centerpartiets hållning står fast, vi är mycket restriktiva med skattehöjningar som slår mot jobbskapande åtgärder, jobb, satsningar till reformer välfärd och tillväxt. Vi är sparsamma med de medel högkonjunkturen ger och prioriterar våra som stärker tillväxten, öppnar upp för fler jobb, ökar tryggheten och snabbar på miljöomställningen. För det behövs ett nytt ledarskap för Stockholm och Älvsjö.

Älvsjö stadsdelsnämnd (SDN) har tilldelats sammanlagt 631,2 mnkr i nettobudget 2018 för verksamheterna, vilket är en nettoökning med 31,9 mnkr (5,3 %).

Befolkningen beräknas öka från

28 977 till 30 644(5,7 %). De snabbast växande åldersgrupperna är åldern 0-1 år och unga 16-19 år.

Det tillsammans med förväntade pris- och löneökningar betyder att nämnden måste fortsätta med en kostnadseffektiv verksamhet för att uppnå en ekonomi i balans 2018.

Centerpartiet anser att det är nödvändigt att prioritera kärnverksamheterna samt verksamhet som är lagstadgad. Det är därför tråkigt att majoriteten valt att prioritera annan verksamhet.

I Älvsjö – Solberga byggs flera tusen lägenheter och senare planeras det att byggas c:a 10 000 lägenheter i planområde Älvsjö - Örby/Mässtaden/ Älvsjö södra. Detta ställer stora krav på stadsdelsnämndens verksamheter och insatser. Stockholm kommer snart att vara en miljonstad. Den växande staden ökar trycket på parker, lekplatser och grönområden inte minst i Älvsjö. Centerpartiet vill därför att vi i Stockholm, precis som man i många tätbebyggda städer i världen, börjar utnyttja husens tomma taktytor och fasader på ett helt annat sätt än idag t.ex. för odling, biodling och solpaneler/solceller. På så vis öppnas nya utrymmen som berikar staden. Genom att odla på höjden kan man utnyttja ytor mer effektivt och på så vis minska transportkostnaderna, både i pengar och klimat, när maten produceras på samma plats som den konsumeras. Vid planeringen av Älvsjö – Örby/Mässtaden/Älvsjö södra bör ovanstående beaktas. En miljöstadsdel bör vara målet.

Öka trivseln och tryggheten i Älvsjö centrum.

Oavsett var du bor ska du känna dig trygg. Trygg i att polisen kommer när brott begås. Många Älvsjöbor upplever att Älvsjö centrum, resecentrum och cykelgaraget har blivit otrygga platser. I stadens senaste trygghetsmätning bekräftas detta. Många personer har blivit bestulna på sina parkerade cyklar, rån och skottlossning har även förekommit. Något företag har haft skadegörelse m.m. och överväger att sluta med sin verksamhet. Den utveckling som vi sett i andra stadsdelscentra måste hindras. En av förutsättningarna för ett tryggt och trivsamt Älvsjö centrum är en mångfald av olika företag som bedriver verksamhet här av olika slag. Företagare, anställda, kunder och övriga måste känna trygghet. Att upprätta lag och ordning är polisens

främsta uppgift. Ökad närvaro är ett måste. Om polisens resurser inte räcker till så måste staden agera med kommunala ordningsvakter. Fler övervakningskameror kan också behövas för att förhindra att problemen eskalerar

Samarbetet med kommunpolis från lokalpolisområde Globen är viktigt och samverkansöverenskommelsen måste genomföras och följas upp. Det krävs insatser på alla nivåer för att minska våld och brottslighet. Förvaltningen måste intensifiera det förebyggande arbetet bland barn och unga vuxna samt agera för att otrygga miljöer försvinner. Det är viktigt att arbeta med trygghetsskapande belysningar i exempelvis parker gångtunnlar och gaturum. Sterila, folktomma, nerklotrade och skräpiga miljöer skapar en känsla av otrygghet. För att få en tryggare miljö måste Stockholm gå till botten med orsakerna till brottsligheten. Ett samhälle där olika individer och grupper upplever att de står utanför samhället och tar till brottsliga handlingar, är ett otryggt samhälle för alla. Dessa problem måste ses på ett tidigt stadium och förebyggas. Uppsökande verksamhet där ungdomar/unga vuxna lotsas till utbildning, praktik, jobb m.m. måste prioriteras. Föräldrautbildningar, föräldrastöd, nattvandring samt ökat samarbete med företagarna i Älvsjö är andra utvecklingsområden.

Wasted spaces

I Älvsjö finns det centralt belägna men underutnyttjade platser, så kallade Wasted spaces, som kan ges nytt liv. Övervakningen i resecentrum och Älvsjö torg är exempel. Döda ytor bör undvikas genom att plats upplåts för olika aktiviteter såsom marknadsstånd och kulturaktiviteter. Allt för att skapa en mer inbjudande, livfull och trygg stadsmiljö för alla som vistas här. Staden/SL ska vara generös med att upplåta dessa ytor till humana priser.

Cykelreparatör i eller i anslutning till cykelgaraget

Centerpartiet har tidigare framfört en lösning som skulle vara värt att pröva. Upplåt en liten plats i eller i nära anslutning till cykelgaraget till en cykelreparatör som skulle kunna ha en minifilial här. Cykelreparatören skulle kunna erbjuda cykelservice och försäljning av cyklar samtidigt som han/hon håller uppsikt i cykelgaraget. Genom samarbete med kommunen/stadsdelsnämnden skulle ungdomar/arbetslösa kunna beredas praktik, feriejobb och utbildning.

Låt gående dela cykelrampen med cyklisterna

Trots att det inte är tillåtet att promenera på cykelbanorna så är det många gångtrafikanter, som gärna tar cykelrampen upp till pendeltågsstationen i stället för att gå runt.

En enkel åtgärd vore att markera ytan, c:a 1/3 av cykelbanan, närmast garaget för gående och resten för cyklister. Om viljan är god bör gående och cyklister kunna samsas och dela på den yta som finns. Fler som går här gör även att ovälkomna aktiviteter störs.

Älvsjö SDN-område omfattar även andra stadsdelsområden än Älvsjö centrum och förvaltningen bör ha beredskap att ingripa om andra oroshärdar ”poppar upp”.

Med bl.a. ovanstående förslag hoppas Centerpartiet att tryggheten och trivseln ökar samtidigt som cykelstölder, gängbråk och kriminalitet skulle minska i Älvsjö.

Eftersom Älvsjö SDN inte har totalansvar för Älvsjö torg, centrum, resecentrum, cykelgarage, cykelvägar/cykelramp och gator samt pendeltågsstation utan finns hos olika kommunala förvaltningar/nämnder och SL/landstinget föreslår Centerpartiet:

- att stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att utreda en lösning av nedanstående
- att Wasted spaces utnyttjas,
- att en cykelreparatör erbjuds att ha en liten verkstad i eller i anslutning till cykelgaraget,
- att gående och cyklister kan dela cykelramp,
- att säkerheten för gående ökar på ”Bussgatan”,
- att en stor klocka sätts upp på ”Bussgatan” och torget. Sponsring kan vara ett alternativ,
- att en föreningstavla samt information och vägbeskrivning/karta till Älvsjöskogens naturreservat kommer på plats vid/på Älvsjö torg, samt
- att fler vackra adventsstjärnor sätts upp i förlängningen av Johan Skyttes väg (på andra sidan Älvsjövägen) samt centrala delen av Älvsjövägen.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. Biståndsbedömningen ska ske utifrån den äldres egna behov och större hänsyn ska tas till ensamhet och otrygghet.

För att öka matglädjen för de äldre bör man självklart se till att måltidsmiljön är trevlig, maten ser god ut, smakar bra och är näringsrik. De äldre måste ha möjlighet att välja/påverka menyn. Att kunna köpa en god öl eller ett glas vin måste även finnas.

Centerpartiet anser att förutom att maten ska vara god och näringsriktig bör Stockholm ta sitt ansvar när det gäller upphandlingen av mat och ställa höga miljökrav samt att svenska djurskyddskrav ska gälla. Konventionellt jordbruk i Sverige driver sin verksamhet med höga miljökrav och får inte ge djur antibiotika preventivt. Beroende på den äldres hälsa och intresse bör de erbjudas och uppmuntras att delta i enkla uppgifter i samband med måltiderna och andra aktiviteter som ordnas av förvaltningen och andra. Att känna sig behövd - delaktig bidrar till självkänslan och matglädjen.

Stadsdelsnämnden ska pröva modeller för att fler kontakter mellan äldreomsorgen och det omgivande samhället. Ofta kan måltiden användas som verktyg genom att

exempelvis inbjuda elever, studenter, blåljuspersonal att äta på äldreboende.

Utevistelsegaranti: att den äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha rätt att vistas ute samt delta i aktiviteter även utanför boendet är för Centerpartiet en självklarhet. Besök av t.ex. volontärer, ungdomar samt elever från Kulturskolan på våra boenden bör uppmuntras.

Möjligheten till att umgås med sällskapsdjur har visat sig ha positiva resultat i syfte att skapa ett värdigt liv. Samarbete mellan exempelvis hunddags, enskilda hundägare och kattägare samt anställda inom stadsdelen, kan vara enkla sätt att få till fler möten mellan djur och människa. Kanske våra fältassistenter tillsammans med ”fälthundarna” och några ungdomar kan göra något besök vid tillfälle?

En pallkrage på balkongen eller terrassen kan förutom en grön oas bidra till trygghet, samhörighet, social gemenskap och aktivitet bland de boende. De äldre kan uppleva gamla minnen, dofter och vissa kanske även tycker det är roligt att ”påta” i jorden och se hur det växer. Odling i pallkragar har den fördelen att man kan komma åt att arbeta även om man sitter i rullstol.

Hemtjänst

I budget 2015 drev vänstermajoriteten igenom att en kommunal hemtjänst skulle anordnas i Älvsjö och i september samma år startade denna verksamhet. Centerpartiet anser att det var onödigt och skulle kosta en massa pengar som skulle kunna användas och komma de äldre till del på ett bättre sätt. Verksamheten visar fortsatt underskott. Kvalité är viktigare än driftsform anser Centerpartiet. Nu finns Älvsjö hemtjänst på plats och då måste man göra det bästa möjliga av situationen för de hemtjänsttagare som väljer eller tilldelas detta alternativ. Det kräver hårt arbete och innovationsförmåga av alla. Man bör kunna ta tillvara idéer och forskning på området och inte ”köra på i gamla fotspår”. Centerpartiet önskar att vår hemtjänst skulle kunna bli en pilot-verksamhet där hemtjänsten utvecklas till gagn för våra äldre. För att ge trygghet och kontinuitet bör personalen som den äldre möter i största möjliga mån vara densamma från dag till dag. Årsmålet att en hemtjänsttagare med minst två besök per dag ska möta högst 10 olika personer under en 14-dagarsperiod måste minska för att öka hemtjänsttagarens trygghet och trivsel.

Valfrihet/Kundval

Centerpartiet motsätter sig fortsatt återkommunalisering av ideologiska - och politiska skäl. Våra äldre ska ha stor valfrihet att välja och bestämma själva. De äldre ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av äldreomsorg för att kunna göra ett aktivt val. I dag blir de hemtjänsttagare som inte väljer tilldelade Älvsjö hemtjänst. Detta är en praxis som bör brytas. Om kunden inte önskar välja ska hon/han fördelas på ex. de fem verksamheter som toppar ”kvalitetsligan” utifrån ett rullande schema. Detta för att undvika osund konkurrens.

HLR och Hjärtstartare

All personal inom förvaltningen bör erbjudas utbildning i Hjärt- Lung- Räddning (HLR) samt olycks- och riskhantering. Vid nyanställning bör det vara ett krav att HLR-utbildning genomgåts/genomgås. Behovet av Hjärtstartare bör gås igenom och kompletteringar göras.

Personalbrist

Ett sätt att möta personalbristen inom äldreomsorg kan vara att ta tillvara den kompetens i form av adekvat utbildning, erfarenhet och färdigheter som nyanlända har genom att i samverkan med Arbetsförmedlingen upprätta ett ”snabbspår” för att fler snabbt ska komma in på arbetsmarknaden och integreras. ”Snabbspåret” ska också rikta sig till personer som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet med ”spåren” är att det ska leda till riktiga jobb.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög bland Älvsjös personal och här måste förvaltningen jobba extra hårt för att få ned den under 2018.

Förskoleverksamhet

Stadsdelsnämnden har ansvaret för att barnomsorgsgarantin uppfylls och därmed en central roll för att säkra behovet av nya förskolelokaler i planeringen av nya stadsdelar, en stor uppgift inte minst i Älvsjö med det höga bostadsbyggandet som pågår och planeras i området. Det är viktigt att man kontinuerligt följer utvecklingen så stadsdelen inte står med stor brist på platser när de nya Älvsjöborna flyttar in. Stadsdelsnämnden kan däremot med fördel överlåta åt andra aktörer att driva verksamheter. Därför föreslår Centerpartiet att det kommer att finnas olika förskolealternativ avseende drift och innehåll i Älvsjös nya bostadsområden så valfriheten inte sätts ur spel.

Brukarundersökningen för förskolan visar att Älvsjös kommunala förskolor får det högsta betyget i staden, inskrivningsgraden barn i åldern 2-5 år är 97.3 % även den är den högsta i staden och barnomsorgsgarantin uppfylls. Bra! Viktigt att fortsätta arbetet med att öka likheten.

För att möta en stor personalbrist inom förskolan och för att på bästa sätt integrera nyanlända med kompetens inom barnomsorg och ta tillvara på deras färdigheter och erfarenhet ska staden, i samverkan med Arbetsförmedlingen upprätta ett ”snabbspår” för att fler snabbt ska komma in på arbetsmarknaden och börja arbeta inom förskolan. Många goda exempel finns från andra kommuner. ”Snabbspåret” ska också rikta sig till personer som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden.

Personalen i förskolan utgör en stor del av barnens vardag och att föregå med gott exempel som vuxen är stort, därför är det viktigt att vi i större utsträckning har både manliga och kvinnliga förebilder i förskolan. Stadsdelsnämnden bör verka för att öka andelen män som arbetar i förskolan.

För alla med barn på förskolan vet att smittoriskerna är stora och VAB: ande är vardag. Fler förskolor har arbetat framgångsrikt med att minska smittorisker. Goda erfarenheter bör tillvaratas. En "best practice" bör utarbetas av staden/stadsdelsnämnden för en minskad sjukdomsspridning.

Vi vill att all mat som serveras i Stockholms förskolor och äldreboenden ska vara aptitretande, god, nyttig och antibiotikafri samt tillagad av klimatsmarta råvaror. Matsvinnet måste minska samtidigt som matavfallet återvinns. Centerpartiet vill dessutom stärka kopplingen mellan den pedagogiska verksamheten och matupplevelsen i förskolan. Därför vill vi att alla förskolor ska ha tillgång till odlingslotter och/eller pallkragar. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern.

Syskon på förskolan vid föräldraledighet

Förskolorna i Stockholm står inför en rad utmaningar där växande barnkullar, bristen på lokaler, växande sjukskrivningssiffror och brist på utbildade lärare i förskolan är de som sticker ut mest. Utifrån detta är det därför svårt att motivera prioriteringen att utöka vistelsetiden på förskola för barn till föräldralediga som innebär att ett redan generöst regelverk blir mer omfattande. Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper och fortsatt ökande sjukskrivningstal anser Centerpartiet att reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga ska vara max 30 timmar per vecka.

Miljö och klimat – en kärnuppgift

Världen, Sverige, Stockholm och Älvsjö står inför stora miljöutmaningar. Klimatförändringar, spridning av giftiga kemikalier, nedskräpning av haven och ohållbart utnyttjande av naturresurser utgör allvarliga hot mot människors hälsa, ekosystemen och en hållbar ekonomisk utveckling. Klimatfrågan ska vara en kärnverksamhet för Stockholms stad. Att förebygga klimatförändringarna genom en ansvarsfull politik är en fråga för hela staden. Principen ska utgå från att den som förorenar ska betala för sin påverkan på miljön och det ska vara enkelt och lönsamt att välja miljövänliga alternativ. Staden växlar upp miljöarbetet under förra mandatperioden när Centerpartiet och Alliansen styrde. 2010 blev Stockholm Europas första gröna huvudstad. 2013 blev stadens arbete med grön tillväxt prisat av OECD i en rapport om Stockholm för att nämna några utmärkelser. Stockholm ska ligga i framkant och vara en föregångare på miljöområdet.

Stadsmiljöverksamhet

Centerpartiet vill höja statusen på Stockholms/Älvsjöns parker. Vi menar att vi ska värna Stockholms parker och låta parkerna vara just parker. Vi motsätter oss att parkmark systematiskt får ge vika, när intressekonflikter uppstår – det handlar om

allt från förskolepaviljonger till fotbollsplaner. För att kunna behålla befintliga - och anlägga nya parker måste en bättre samhällsplanering komma till stånd. Att bygga högt och tätt där det är lämpligt kan bidra till att parker och grönområden kan behållas och nya anläggas. I program för Östberga föreslår Centerpartiet att förslaget att bebygga Kvarnbacken avslås samt byggplanerna efter Åbyvägen omprövas.

Många av Älvsjös parker behöver rustas upp men det får inte ske på bekostnad av det löpande underhållet. Med ökat antal boende och skolor utan/liten skolgård kommer våra parker och grönområden att slitas mer och kräva mer skötsel. Centerpartiet har under de senare åren prioriterat att höja anslagen till stadsmiljöverksamheten. Det är olyckligt att vänstermajoriteten fortsätter att ha låga ambitioner för stadsmiljön.

Stadsodling, Sjöängen

Centerpartiet har under många år drivit frågan om stadsodling. ”Riktlinjer för stadsodling” arbetades fram under ledning av dåvarande miljöborgarrådet Per Ankersjö (C). Vid flera tillfällen har Centerpartiet tagit upp frågan om stadsodling i Älvsjö SDN, bl.a. på Sjöängen. I praktisk handling har Centerpartiet i Brännkyrka även visat vad vi tycker genom att ha en liten odling, i huvud sak blommor, vid gång-/cykelvägen som går över fältet. Initiativet har varit mycket uppskattat av de som tagit vägen förbi under de fem säsonger som vi hållit på.

Anlägg en ny park på Sjöängen vid Brännkyrka kyrka

För att värna Brännkyrka kyrka anser Centerpartiet att en park med vattenspegel/fontän, rekreationsyta, boulebana, fruktlund samt odlingslotter anläggs närmast kyrkan och begravningsplatsen.

Förutom bollplanen, som oftast är upptagen, är det i dag svårt att utnyttja ”Sjöängsparken”, då man under flera års tid inte ens haft pengar till att slå ängen varje år. För att göra Sjöängen mer lättillgänglig kan man redan 2018 klippa en mindre gräsyta vid gång- och cykelvägen som går från Sjöängsskolan mot Mässan, på ”kyrksidan”. Med en välklippt mindre yta och 1-2 bänkbord skulle denna del av Sjöängen kunna användas till olika aktiviteter som solande, avkoppling och en utmärkt mötes- och rastplats i avvaktan på en slutlig lösning. Fler stadsodlingar och stadsbruksodlingar skulle även höja naturupplevelserna.

Eftersom efterfrågan på odlingslotter är mycket stor finns det säkert många som vill odla här även om tillgången på vatten är begränsad. Ett samarbete med kyrkogårdsnämnden bör kunna ske. Detta skulle även kunna bli ett integrationsprojekt. Förvaltningen bör få i uppdrag att marknadsföra Sjöängen! En enkel alternativ odlingsplats i avvaktan på beslut om Sjöängens framtid.

Älvsjöskogens naturreservat

Den 14 december 2015 beslöt Stockholms kommunfullmäktige att Älvsjöskogen (Västra) skulle bli naturreservat och den 18 september 2016 invigdes Älvsjöskogens naturreservat med fest på Gamla IP. Jag är mycket glad och tacksam att Älvsjöskogen är i hamn och skogen skyddad efter över 40 års arbete av Centerpartiet i Brännkyrka och många, många andra.

En hel del av de förslag som Centerpartiet fört fram såväl i samråd och i Älvsjö SDN har fått gehör bl.a. namn på naturreservatet, tillgänglighet, uppsättning av kultur - historieskyltarna, motionsspårens skyltning ses över, parkering, hundrastgård, och inte minst att området Vårgårda-dammen nu ingår i reservatet. Tyvärr är inte allt klart. Reservatets gränser är ännu inte uppmärkta med den klassiska snöflingan och inga entréer värdiga namnet har anlagts. Hundrastgård saknas. Parkeringen vid reservatets södra entré är fortfarande inte åtgärdad vilket är mycket beklagligt. Från denna parkering är det endast ett fåtal meter till ett motionsspår med bra ytbeläggning så att både rullstolsbundna och personer med rollatorer har möjlighet att ta sig fram. Det ska inte behöva ta år för att ta fram lämpliga P-skyltar, forsla bort stenbumlingar och ”fyllnadsmassor”. För att förhindra uppställning/dumpning av bilar och husvagnar etc. bör parkeringstiden begränsas. Ingen långtidsparkering. En allmän anslagstavla bör även förläggas till detta område.

Stadsdelsnämnden bör ta initiativ till skapandet av en referensgrupp med de föreningar som är engagerade i skogens bevarande, utveckling och framtid.

Behåll och utveckla Röda stugan i Älvsjöskogens naturreservat.

Alldeles vid Myrvägen-Korksruven, med närhet till Långsjön och buss 144, ligger det lilla huset/torpet, kallat Röda stugan. Stugan är mer än hundra år gammalt och skänktes till kommunen 1922. Röda stugan skulle kunna bli ”ett landmärke” vid den södra entrén. I stället för att riva den kulturhistoriskt värdefulla stugan bör den rustas och användas t.ex. som naturskola och/eller ”utflyktsstuga” för stadsdelens förskolor/skolor under skoltid. Övrig tid skulle Älvsjö scoutkår, Naturskyddsföreningen, föreningslivet och inte minst allmänheten kunna använda och besöka stugan. Centerpartiets förhoppning är att den rödgrönrosa majoriteten i Älvsjö SDN och övriga berörda nämnder börjar intressera sig för Röda stugan och ser till att den inte rivs utan behålls och utvecklas.

Ekodukt

För att knyta ihop grönområdena på respektive sida om stambanan bör en ekodukt anläggas. (Ett förslag som Evy Kjellberg(C) motionerade om i Stockholms fullmäktige redan 1973) Behovet av denna förbindelse är fortfarande mycket stor eftersom stambanan utgör en barriär mellan naturreservatet och östra Älvsjöskogen. Det är viktigt att människor kan röra sig fritt mellan områdena, men också för att underlätta rörlighet och spridning för djur- och växtliv.

Bergtorpskärret

Det är bra om man kan göra något åt det vattensjuka området i parken. I parken finns även en skatebana som omges av buskage. Det finns ingen belysning här (endast en lampa vid parkvägen), vilket gör att skatebanan inte kan användas i den utsträckning som önskas under den mörka årstiden. Ökad belysning gör också platsen tryggare.

Övrigt

För en bättre miljö och ökad trivsel bör fler parkbänkar och behållare för sopor och hundbajspåsar placeras ut. Gärna sponsrade av företag, föreningar och enskilda.

Återvinningsbehållarna som nu flyttas till Snöripsvägen(mitt emot ICA) bör flyttas tillbaka till Svartlösavägen eller annan plats. Att placera återvinningsbehållare intill Thaikioskens uteservering och förskolan anser Centerpartiet olämplig och trafikfarlig. Att sitta och äta alldeles intill dessa sopbehållare känns inte bra. När behållarna ska tömmas blockerar lastbilen hela körbanan så att det blir totalstopp. Cyklister och gångtrafikanter passerar med egen risk.

Anslagstavlan som togs ned vid ombyggnaden av ICA saknas fortfarande.

Högtalaranläggning

Under 2016 installerades en ny högtalaranläggning i Medborgarkontoret, vilket är bra. En väl fungerande högtalaranläggning är ett måste, för att öka tillgängligheten inte bara för nämndledamöter utan även för besökare vid våra nämndmöten, samrådsmöten etc.

Nästa steg är att utrusta sammanträdesrummen på plan 2 så att hörbarheten förbättras. Ev. kan en mobil högtalaranläggning anskaffas som även kan användas i andra sammanträdesrum.

För övrigt hänvisar jag till Centerpartiets budgetreservation i Stockholms kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut. Ordförande ställde förslagen mot varandra och förklarade att nämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag till beslut. Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för egna förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (C)

Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Möjligheternas Stockholm: en modern och hållbar storstad där alla kommer till sin rätt

Alliansens partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – styrde framgångsrikt Stockholm i åtta år. Samarbetet mellan våra partier har fortsatt konstruktivt i opposition och kvarstår inför valet 2018. Samarbetet grundar sig inte på spelteoretiska överväganden eller tvingad nödvändighet, utan på en värderingsmässig gemenskap i synen på den enskilde och det civila samhället i relation till det offentliga.

Våra partier lägger därför inför 2018 fram egna budgetförslag som grundar sig i respektive partis prioriteringar, men den gemensamma färdriktningen är densamma inför valåret och den mandatperiod som följer på det. Detta gemensamma förord till våra budgetförslag utgör vår långsiktiga vision för Stockholms utveckling.

En gemensam vision om en dynamisk storstad i ett globalt sammanhang

Grunden för vårt samarbete och för den utveckling vi strävar efter går bortom dagspolitiska förslag och sträcker sig längre än nästa mandatperiod. Vi förenas av en gemensam, värderingsburen vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på Stockholms potential och möjligheter inför framtiden. I en turbulent tid där utvecklingen går allt snabbare och de globala sammanhangen vävs allt tätare ser vi städernas – och Stockholms – roll som möjliggörare av människors levnadsvillkor som allt viktigare.

Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad där människor arbetar, där det finns en mångfald av människor, många företag och företagare samt en stad dit forskare och studenter från hela världen söker sig. Vår vision är också ett Stockholm som ligger i framkant och utmanar andra storstäder när det gäller miljö, klimat och teknikutveckling. Vi vet att tillväxt och miljö går hand i hand och att Stockholm kan bli helt hållbart samtidigt som staden växer.

Stockholm ska vara en stad där människor trivs och vill bo, känner tillit och framtidstro, vill bilda familj, bygga relationer och åldras. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas och där vi tar hand om dem som behöver det offentliga hjälp. I Stockholm ska alla känna sig trygga.

En modern storstad med möjligheter för alla

Vår utgångspunkt är alltid den enskilda stockholmaren. Vi tror på människors

förmåga, mer än på politikens, men är medvetna om politikens betydelse för att möjliggöra en god samhällsutveckling. Politiken får inte resa hinder för människors livsval utan behöver skapa förutsättningar för människor att söka de lösningar som passar dem bäst. Vi vill bevara, stärka och fortsätta utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Därför ska politiken riva hinder och alltid sträva efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden och tillvarata det civila samhällets dynamik och kreativitet. Det omgivande samhället är större än staden och staden måste samverka med övriga goda krafter i samhället för att säkra en positiv utveckling för Stockholm i framtiden.

Vår målsättning är att Stockholm ska vara en stad som det är enkelt att leva i. Vare sig det handlar om att hämta på förskolan, att ta sig till och från arbetet, att hinna till barnens fritidsaktiviteter, handla eller träffa vänner, så har stockholmarna rätt att förvänta sig att allt fungerar så att vardagen går ihop.

Att människor känner delaktighet i samhället är en grund för deras fria utveckling. Tillit till samhällskontraktets upprätthållande och gemenskap mellan människor har en aktivt brottsförebyggande inverkan. Tillit skapar trygghet vilket ska vara en grundsten i det växande Stockholm. Stockholms stadsmiljöer ska vara trygga, säkra och välskötta – i hela staden. Det bidrar till att göra Stockholm till en trygg stad att växa upp, leva och åldras i. Staden ska ha ett väl utvecklat samarbete med det civila samhället och den idéburna sektorn. I Stockholm ska det vara medborgarnas önskemål och behov som driver utvecklingen av kvalitet och service.

De enskilda stockholmarna ska stå i centrum för allt arbete som bedrivs i stadens verksamheter. Stadens service till stockholmarna ska vara av hög kvalitet, tillgänglig och miljövänlig. Människor i behov av stöd ska få insatser i tid präglade av evidens och rättssäkerhet. Myndighetsutövningen och servicen till medborgare och företag ska präglas av gott bemötande, likställighet mellan offentliga och fristående aktörer samt av effektiv hantering. Det är stockholmarnas behov av arbete, utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transporter som ska vägleda det växande Stockholm.

Arbetet för jämställdhet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män ska vara aktivt i alla delar av stadens verksamheter. Jämställdhetsuppdraget tar sikte på allas lika rätt till frihet, ansvar och makt, oberoende av kön eller könsidentitet. Det handlar om att ge individen verktyg för hennes frigörelse, genom att bekämpa den bristande jämställdheten och de värderingar och normer som begränsar henne. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället.

En hållbart växande storstad med dynamik, innovation och tillväxt

Stockholm ska byggas attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov. Stadens infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät, levande stad och grönområden av hög kvalitet. Vi vill bygga vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade staden, som så många älskar och som allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Stockholm till världens bästa stad att bo, leva och arbeta i – i dag, när vi år 2021 når en miljon invånare och vidare in i 2000-talet.

Som kultur- och evenemangsstad ska Stockholm vara modern, nyskapande och tillåtande. Stockholm ska vara en attraktiv stad för de kreativa näringarna och ska bejaka initiativ för att göra Stockholm till en upplevelserik stad. Stockholm ska stärka sin besöksnäring genom att vara en internationell världsstad för turism, evenemang och kongresser.

Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet. Genom att inta rollen som en internationell förebild i miljöfrågor kan staden vara pådrivande i det globala klimatsamarbetet.

Stockholm ska ha en välfärd med hög kvalitet, valfrihet och mångfald. All välfärdsverksamhet i Stockholms stad ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. Stockholmarna ska vara trygga med att staden har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten. Verktygen för kvalitetsuppföljning ska utvecklas för att säkerställa att stockholmarna får bästa möjliga service för sina skattepengar. Det viktiga är god kvalitet, inte vem som är utförare. Valfrihet i välfärden stärker individens makt och ska tillämpas på alla områden där så är möjligt. En mångfald av utförare ökar valmöjligheterna för den enskilde och ger en bredare arbetsmarknad för välfärdens medarbetare.

Stockholm ska vara en innovativ stad i teknikutvecklingens framkant. Digitaliseringens möjligheter ska tillvaratas och delningsekonomin potential bejakas. Stadens verksamheter och medborgarservice ska kontinuerligt utvecklas för att underlätta för människor, företag och organisationer att vara verksamma i Stockholm. Stadens regelverk ska vara transparent, enkelt och tillåtande för att främja innovationer och initiativ på marknaden och inom civilsamhället. Staden ska verka för testbäddar tillsammans med näringsliv och akademi för innovativa lösningar inom såväl välfärdsverksamheter som utveckling av teknik som 5G och självkörande elbilar.

En ekonomiskt hållbar storstad för framtiden

I en tid när Stockholm växer i en historisk omfattning krävs ett politiskt ledarskap som klarar av att förena höga ambitioner för välfärden med omfattande

investeringar och en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. För att kunna garantera det måste staden alltid pröva nya och effektivare metoder i leveranserna av de tjänster som det är stadens uppgift att säkerställa. Nuvarande utveckling med höjda skatter och slöseri med skattebetalarnas pengar innebär att stockholmarna tvingas betala mer i skatt utan att mer pengar går till jobbskapande åtgärder, miljö, skola eller välfärd. Denna utveckling lovar vi att stoppa.

Politiskt ledarskap handlar om att förena ansvar för en stabil ekonomi med kloka prioriteringar där det gör mest nytta. En stabil ekonomi är ett medel för att säkerställa att inte vår gemensamma välfärd – förskola, skola och äldreomsorg – ska utsättas för nedskärningar på grund av budgetunderskott. Det är bara med robusta finanser som grund som välfärden får stabila förutsättningar och kan utvecklas för framtiden.

Stockholm ska vara en ekonomiskt hållbar storstad för framtiden. Staden ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser, och skattemedlen ska användas effektivt till största nytta för stockholmarna. Stadens förvaltning ska vara effektiv och organisationen ska anpassas för att kostnadseffektivt och med hög kvalitet leverera vad stockholmarna har rätt att förvänta sig.

Stockholm behöver ett maktskifte för att möta framtidsutmaningarna

Stockholm är idag en av de fem snabbast växande regionerna i Europa. Vi ser med stor glädje på att fler vill bidra till utvecklingen av vår huvudstad. Stockholm är möjligheternas stad men kantas också av stora utmaningar som inte kommer att lösas av den nuvarande majoriteten ledd av Socialdemokraterna. Det krävs ett maktskifte för att bygga ett hållbart Stockholm och möta några av stadens största samhällsutmaningar: jobben, tryggheten, bostadsbristen och kvaliteten i skolan.

Fler människor ska försörja sig genom eget arbete

Framgångsrikt företagande skapar tillväxt som kommer alla till del. Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Stockholms roll som huvudkontorsekonomi ska stärkas.

Förutsättningarna att starta och driva företag ska förbättras och staden ska vara tillåtande, tillmötesgående, opartisk och rättvis i kontakter med såväl små som stora företag. Företagandets villkor och företagets betydelse för att skapa välstånd och arbetstillfällen ska vägleda stadens beslutsfattande. Alla jobb behövs, enkla som högkvalificerade.

Stockholm ska vara en stad präglad av mångfald. Blandningen av människor från olika delar av världen är positiv och berikande och stärker Stockholm som internationell storstad. I Stockholm ska vägen till arbete och kunskaper i svenska vara kort och människor ska vara självförsörjande, oavsett ursprung. Det ska vara lätt för företag baserade i Stockholm att rekrytera utländsk arbetskraft och Stockholm ska upplevas som en attraktiv och lättillgänglig stad att flytta till för att arbeta eller studera, såväl kortare som längre perioder. Staden ska aktivt verka för

att underlätta för livslångt lärande och sänkta trösklar in på arbetsmarknaden genom såväl utbildningsinsatser som enklare arbeten.

Försörjning genom eget arbete är avgörande för möjligheten att leva ett självständigt liv och förverkliga sina livsdrömmar. Stockholms arbetsmarknad är stark, men också i Stockholm är arbetslösheten märkbart högre bland utrikes födda – särskilt kvinnor – än bland inrikes födda. Vi kommer att gå till val på att halvera andelen som lever på försörjningsstöd i utsatta stadsdelar till 2025. Fler jobb ska skapas i nya och växande företag genom ett bättre företagsklimat och lägre skatter. Genom att införa inträdesjobb, som innebär att 30 procent av arbetstiden går åt till att lära sig jobbet och lönen därför uppgår till 70 procent av ingångslönen, sänker vi trösklarna in på arbetsmarknaden för dem som står långt ifrån. Fler kan göras anställningsbara genom en utbyggd vuxenutbildning och införande av vuxpeng för alla som är i behov av kompetensutveckling. Kompetensutvisningarna, som drabbar företag i Stockholm hårt, måste upphöra. Arbetskraftsbristen inom vissa yrken ska motverkas genom att underlätta för arbetskraftsinvandring och genom en bättre tillgång till bostäder.

Trygghet ska råda i hela staden oavsett bostadsadress

Vi kommer aldrig att acceptera att människor i delar av Stockholm får sin frihet begränsad på grund av otrygghet. Vi vill till 2025 halvera den upplevda otryggheten i de stadsdelar där otryggheten är som störst. På otrygga platser där statens polisåtaganden inte räcker till ska vi genom fler kommunala ordningsvakter med utökade befogenheter och fler trygghetskameror återställa tryggheten. Vi vill återinföra nolltolerans mot klotter, skadegörelse och nedskräpning och inrätta en central trygghetsjour i områden där det behövs dit boende kan vända sig för att få hjälp av lokala ordningsvakter dygnet runt. Vi vill utveckla stadens trygghetsskapande arbete och i samverkan med civilsamhället, företag och övriga aktörer genomföra lokal platssamverkan för att utveckla attraktiva och trygga stadsdelar i hela Stockholm. Vi vill också att staden ska vara pådrivande gentemot statsmakterna för att stärka rättsstatens närvaro med polis, åklagare, domstolar och socialtjänst.

Det ska finnas ett starkt skydd mot våld i nära relationer, frihet från hedersförtryck och rätt för varje person att fritt få välja hur och med vem han eller hon ska leva. Stockholm ska vara en fristad för människor som söker acceptans för sin livsstil, sina åsikter, sin kultur eller sin tro. I vårt Stockholm råder det nolltolerans mot diskriminering. Stockholm ska vara en öppen stad som bejakar människors olikhet och mångfald. Såväl alla invånare som anställda i Stockholms stad ska bli bemötta med respekt och kunskap oavsett etnicitet, kön, ålder, religion, sexuell läggning eller funktionshinder.

Fler tillgängliga bostäder och ökad rörlighet på bostadsmarknaden

Ett växande Stockholm ställer krav på att byggnader, transporter och systemlösningar utformas så att de minskar klimatbelastningen. Det är i täta städer

med urbana miljöer som det finns goda förutsättningar för hållbara energisystem och transporter. Stadens eget miljöarbete i samarbete med invånare, näringsliv, akademi, organisationer och myndigheter ska göra Stockholm till en stad som visar möjligheterna med att växa och skapa tillväxt och goda livsmiljöer och samtidigt minimera miljöpåverkan. Stadens krav på hållbarhet ska utmana andra och leda till innovationer och nya jobb.

Stockholm ska byggas attraktivt, hållbart och tätt och ha utrymme för både äldre och modern arkitektur och samtidigt minska klimatpåverkan. För att fler ska få möjlighet att flytta dit de vill räcker det inte enbart med att bygga fler bostäder och regelförenklingar för nyproduktionen. Även rörligheten i det befintliga bostadsbeståndet behöver öka genom slopad flyttskatt, skattebefriad andrahandsuthyrning och en ansvarsfull gradvis infasning av mer marknadsanpassad hyressättning, där läget får en större påverkan på hyresnivån och boende kan kompenseras genom justerade bostadsbidrag. Trots att Socialdemokraterna lovade att bygga billiga hyresrätter har de hittills inte kunna infria det löftet. Vi vill istället skapa förutsättningar för fler byggaktörer att bygga hyresrätter med lägre hyra.

Fler elever med gymnasiebehörighet och stärkt kunskapsfokus i skolan

Kunskap är en enskild människas viktigaste redskap för att växa och fatta självständiga beslut. Utbildning bryter barriärer och öppnar nya vägar. Bildning och kunskap stärker den enskildes egenmakt, förmåga att orientera sig i samhället och fatta egna, självständiga beslut. I Stockholm ska varje elev nå sin fulla potential genom att Stockholms skolor ska vara de bästa i Sverige och bland de bästa i OECD. Förskolorna i Stockholm ska hålla en hög pedagogisk kvalitet och ge stadens barn trygghet och stimulerande utveckling tidigt i livet.

En lyckad skolgång är den bästa försäkringen mot framtida utanförskap. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få möjligheter att lyckas. På så vis är skolan ett av de enskilt viktigaste verktygen för att möjliggöra klassresor och öka den sociala rörligheten. Skolorna måste därför få tillräckliga resurser för att fullfölja sitt uppdrag. Vi går till val på att halvera andelen elever i skolor i utsatta stadsdelar utan gymnasiebehörighet till 2025, genom stärkt kunskapsfokus i skolan. Otrygghet och stök drabbar hårdast de elever som har sämst förutsättningar. Därför vill vi införa nolltolerans mot kränkningar och stök som stjäl tid från undervisningen. Genom tidiga insatser ska elever i behov av särskilt stöd upptäckas tidigt och snabbt ges adekvat stöd för att kunna tillgodogöra sig sin skolgång. Vi vill införa aktivt skolval, utöka undervisningstiden, bygga ut lovskolan och införa en möjlighet till lördagsskola också i grundskolan. Skickliga lärare och skolledare ska attraheras till hela staden genom att vi skapar fler karriärvägar för lärare och etablerar filialer till attraktiva skolor i ytterstaden. Vi är positivt inställda till friskolor som vill bidra till att göra skillnad för Stockholms elever.

Stockholm behöver och förtjänar ett nytt politiskt ledarskap

Vi tror på Stockholm och har en gemensam politik för att bygga Stockholm starkare på 2020-talet. Vi drivs av en övertygelse om att Stockholm har en större potential att vara möjligheternas stad för alla människor som bor här och söker sig hit. Vår politiska mission är att genomföra de reformer och fatta de beslut som är nödvändiga för att frigöra Stockholms potential inför framtiden. Vi drivs av en gemensam vilja att bygga vidare på Stockholms många styrkor och inte ducka för de utmaningar som Stockholm samtidigt står inför. Därför deklarerar vi vår gemensamma politiska inriktning och därför kommer vi tillsammans att söka stockholmarnas förtroende i valet den 9 september 2018.

§ 10

Val av pensionärsråd 2018

Dnr 1.1.345-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden utser ledamöter och ersättare till sitt pensionärsråd enligt nedan. En ersättarplats lämnas vakant i avvaktan på namnförslag från pensionärsorganisationen.

Ledamöter

Britt Petersson	SPF Brännkyrka
Lillemor Tholander	SPF Brännkyrka
Ingrid Uddén	PRO, Älvsjö Herrängen
Inger Stenelo	PRO, Solberga-Brännkyrka
Marianne Lindqvist	SKPF Pensionärerna

Ersättare

Torbjörn Sundsgård	SPF Brännkyrka
Vakant	SPF Brännkyrka
Barbro Ehnvall	PRO, Solberga-Brännkyrka
Märta Lindh	PRO, Älvsjö Herrängen
Tony Lindbäck	PRO, Älvsjö Herrängen

Ärendet

Pensionärsrådet är ett rådgivande organ till nämnden med uppgift att ge Älvsjös pensionärer inflytande och insyn i frågor som rör äldres levnadsförhållanden. Rådet ska enligt instruktion bestå av fem ledamöter och fem ersättare och utses inför varje år av stadsdelsnämnden efter nominering av pensionärsorganisationerna. Instruktion för stadsdelsnämndernas pensionärsråd har fastställts av kommunfullmäktige 6 december 2004. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden utser ledamöter och ersättare enligt upprättat förslag.

Rådet utser ordförande och vice ordförande och fastställer i vilken ordning ersättare skall gå in för ledamot som inte är närvarande.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-12-07.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 11

Revidering av delegationsordning

Dnr 1.1.339-2017

Beslut

- Delegationsordningen revideras enligt upprättat förslag med ändringen att punkt 7.4.5 f lämnas oförändrad samt att punkt 6.1.7 ska protokollföras särskilt och anmälas vid nästkommande sammanträde.

Ärendet

Delegationsordningen fastställdes senast 27 april 2017, § 7, av stadsdelsnämnden då en översyn gjordes av struktur och delegater. Förvaltningen har nu tagit fram förslag på ytterligare revideringar, framförallt vad gäller titlar och upphandlingsbelopp för 2018. Vilka punkter det gäller framgår med rödmarkeringar i förvaltningens förslag på revideringar. Ett fåtal punkter som beslutas på delegation föreslås också tas bort och framgår med överstrykningar.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-28.

Förslag till beslut från (S)

Stefan Johansson med flera (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut med ändringen att punkt 7.4.5 f lämnas oförändrad.

Förslag till beslut från (M)

Johan Nilsson med flera (M) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut med tillägg att beslut fattade enligt punkt 6.1.7 ska protokollföras särskilt och anmälas vid nästkommande sammanträde.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut med tillägg att de av Stefan Johansson med flera (S) och Johan Nilsson med flera (M) framställda tilläggsyrkandena blir nämndens beslut.

§ 12

Förlängning av avtal gällande driftentreprenad för servicehusrestaurang samt leverans av heldygnskost till vård- och omsorgsboende

Dnr 1.2.1.1276-2017

Beslut

1. Älvsjö stadsdelsnämnd förlänger Stockholms stads entreprenadavtal gällande drift av servicehusrestaurang samt leverans av heldygnskost till vård- och omsorgsboende på Solberga med leverantören ISS Facility Service AB med ett år för perioden 2018-08-01 till och med 2019-07-31.
2. Älvsjö stadsdelsnämnd förlänger tidigare upprättat hyresavtal mellan Stockholms stad och ISS Facility Service AB med ett år för perioden 2018-08-01 till och med 2019-07-31 på samma villkor som tidigare.

Ärendet

ISS Facility Service AB driver på entreprenad servicehusrestaurang samt leverans av heldygnskost till vård- och omsorgsboende på Solberga sedan 1 augusti 2015.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden förlänger stadens driftavtal med ISS Facility Service AB samt förlänger tidigare upprättat hyresavtal mellan Stockholms stad och ISS Facility Service AB.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-10-27.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 13

Uppföljning av Solberga vård- och omsorgsboende, korttidsvård och dagverksamhet 2017

Dnr 1.2.1.290-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden godkänner uppföljningen av Solberga vård- och omsorgsboende, korttidsvård och dagverksamhet.

Ärendet

Solberga vård- och omsorgsboende, korttidsvård och dagverksamhet drivs i egen regi av Älvsjö stadsdelsnämnd. Under hösten 2017 genomfördes den årliga verksamhetsuppföljningen. Uppföljningen visar att boendet, korttidsvården och dagverksamheten sammantaget följer kraven i avtal, lagar och föreskrifter och har därigenom de förutsättningar som krävs för en god och säker verksamhet.

Verksamheten har åtgärdat de avvikelser som identifierades vid uppföljningstillfället 2016. Verksamheten kan ytterligare utveckla vissa områden såsom dokumentationen utifrån bestämmelser i socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdsdokumentationen och vissa lokala rutiner/dokument.

För att säkerställa att identifierade utvecklingsområden åtgärdas kommer förvaltningen att göra flera verksamhetsbesök under 2018.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-22.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (C)

Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Det är viktigt att upprätthålla en god kvalitet för våra brukare. Vi kan inte kompromissa med kvaliteten eller låta brister i kvaliteten fortgå. Vi delar förvaltningens förslag till beslut men noterar att återkommande problem ofta rör dokumentation och riskanalyser. Det torde vara lämpligt att förvaltningen hjälper verksamheterna med metod och arbetssätt för att uppfylla kraven på dessa områden. Dessutom tycker vi att det relativt snart, t.ex. inom 6 månader, ska göras en extra uppföljning av de områden som pekats ut som

bristfälliga så att det inte behöver väntas till nästa ordinarie uppföljning. Nämnden bör få tal del även av en sådan extra uppföljning.

§ 14

Uppföljning av enheten för äldre

Dnr 1.2.1.367-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av enheten för äldre.

Ärendet

Enheten för äldre ansvarar för att utreda och fatta beslut enligt gällande lagstiftning, utifrån politiska mål samt enligt stadens riktlinjer. Enhetens målgrupp är personer 65 år och äldre.

Under hösten 2017 genomfördes en verksamhetsuppföljning av enheten.

Enheten för äldre följer till stor del kraven i lagar och föreskrifter. Vid uppföljningstillfället framkom dock ett fåtal utvecklingsområden gällande vissa lokala rutiner och dokument. Identifierade utvecklingsområden följs upp vid nästa års verksamhetsuppföljning.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-22.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (C)

Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Det är viktigt att upprätthålla en god kvalitet för våra brukare. Vi kan inte kompromissa med kvaliteten eller låta brister i kvaliteten fortgå. Vi delar förvaltningens förslag till beslut men noterar att återkommande problem ofta rör dokumentation och riskanalyser. Det torde vara lämpligt att förvaltningen hjälper verksamheterna med metod och arbetssätt för att uppfylla kraven på dessa områden. Dessutom tycker vi att det relativt snart, t.ex. inom 6 månader, ska göras en extra uppföljning av de områden som pekats ut som bristfälliga så att det inte behöver väntas till nästa ordinarie uppföljning. Nämnden bör få tal del även av en sådan extra uppföljning.

§ 15

Uppföljning av Älvsjö hemtjänst

Dnr 1.2.1.369-2017

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av Älvsjö hemtjänst.
2. Till förvaltningen bifogas funktionshinderrådets synpunkt.

Ärendet

Älvsjö hemtjänst drivs i egen regi av Älvsjö stadsdelsnämnd. Under hösten 2017 genomfördes den årliga uppföljningen av hemtjänsten.

Uppföljningen visar att Älvsjö hemtjänst till stor del följer kraven i avtal, lagar och föreskrifter och har på så sätt de förutsättningar som krävs för en god och säker verksamhet. Vid uppföljningstillfället framkom dock några utvecklingsområden gällande vissa lokala rutiner, egenkontroll, riskanalys samt rekrytering och/eller utbildning av personal.

Uppföljning för att säkerställa att utvecklingsområdena blivit åtgärdade kommer ske löpande under 2018.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-22.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (C)

Johan Nilsson med flera (M), Inger Swahn (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Det är viktigt att upprätthålla en god kvalitet för våra brukare. Vi kan inte kompromissa med kvaliteten eller låta brister i kvaliteten fortgå. Vi delar förvaltningens förslag till beslut men noterar att återkommande problem ofta rör dokumentation och riskanalyser. Det torde vara lämpligt att förvaltningen hjälper verksamheterna med metod och arbetssätt för att uppfylla kraven på dessa områden. Dessutom tycker vi att det relativt snart, t.ex. inom 6 månader, ska göras en extra uppföljning av de områden som pekats ut som bristfälliga så att det inte behöver väntas till nästa ordinarie

uppföljning. Nämnden bör få ta del även av en sådan extra uppföljning.

Tillägg till protokollet

Synpunkter från funktionshinderrådet 2017-12-06

Rådet har tagit del av ärendet och betonar vikten av att förvaltningen vidareutvecklar uppföljningen med intervjuer och enkäter till brukargrupperna.

§ 16

Uppföljning av Riksfärdtjänst Sverige AB

Dnr 1.2.1.357-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av Riksfärdtjänst Sverige AB.

Ärendet

Stockholms stad har avtal med Riksfärdtjänst Sverige AB för bokning av resor med riksfärdtjänst. Den som har en stor och varaktig funktionsnedsättning och måste resa på ett särskilt kostsamt sätt har rätt till riksfärdtjänst. Riksfärdtjänst Sverige AB beställer riksfärdtjänstresor med tåg, flyg, buss, båt, taxi och specialfordon.

Under hösten 2017 genomfördes en uppföljning av Riksfärdtjänst Sverige AB av de utvecklingsområden som identifierades vid uppföljningen 2016. Uppföljningen visar att Riksfärdtjänst Sverige AB sammantaget följer kraven i avtalet och har på så sätt de förutsättningar som krävs för en god och säker verksamhet.

Vid uppföljningen framkom att vissa utvecklingsområden är åtgärdade samtidigt som andra kvarstår, såsom verksamhetens riskanalys och samverkansrutiner.

Identifierade utvecklingsområden kommer att följas upp våren 2018.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-10.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 16X

Överklagan av kammarrättens dom 2017-11-22, mål nr 2180-17

Dnr 1.4.20-2016

Beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att överklaga kammarrättens dom i Stockholm 27 november 2017 angående särskild avgift enligt LSS.
2. Stadsdelsnämnden beslutar att ge juridiska avdelningen i uppdrag att företräda nämnden.
3. Ärendet justeras omedelbart.

Ärendet

Den 25 mars 2014 beslutade Älvsjö stadsdelsnämnd att bevilja NS bostad med särskild service enligt 9 § 9 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i form av servicebostad.

Den 5 december 2015 verkställdes beslutet när NS flyttade in på en servicebostad på Södermalm. NS hade dessförinnan erbjudits två boenden, ett boende i Spånga-Tensta i december 2014 och ett boende i Gnesta i mars 2015.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ansökte 7 mars 2016 hos förvaltningsrätten om att Stockholms stad skulle åläggas att betala en särskild avgift om 493 396 kronor. Grunden för ansökan var att nämnden inte verkställt beviljad insats inom skälig tid.

Förvaltningsrätten biföll ansökan delvis i en dom 22 mars 2017 och ålade Stockholms stad att betala en särskild avgift om 250 000 kronor.

Älvsjö stadsdelsnämnd överklagade, genom juridiska avdelningen, förvaltningsrättens dom 22 mars 2017, mål nr 4581-16, och fick prövningstillstånd i kammarrätten.

Kammarrätten avslög Älvsjö stadsdelsnämnds överklagan 27 november 2017.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-12-12.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 17

Ansökan om serveringstillstånd för Älvhörnet Pizzeria - svar till socialförvaltningen (SoN 9.1-10119/2017)

Dnr 1.5.2.318-2017

Beslut

1. Stadsdelsnämnden tillstyrker Älvhörnet Pizzerias ansökan om serveringstillstånd.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på socialförvaltningens remiss.
3. Ärendet justeras omedelbart.

Ärendet

Socialförvaltningens tillståndsenhet har överlämnat Älvhörnet Pizzerias ansökan om serveringstillstånd på Johan skyttes väg 218 till nämnden. Ansökan gäller tillstånd för servering till allmänheten måndag till söndag från klockan 11.00 till klockan 00.00 samt serveringstillstånd från klockan 11.00 till klockan 22.00 i uteserveringen måndag till söndag. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker Älvsjöhörnet Pizzerias ansökan.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-15.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 18

Offentliga rum – förslag på komplettering av framkomlighetsstrategin - svar till trafikkontoret (T2017-01611)

Dnr 1.5.3.315-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet

Offentliga rum utgörs av gator, torg, kajer, parker och naturområden. Trafikkontoret har tagit fram dokumentet *Offentliga rum* som en komplettering av framkomlighetsstrategin. Offentliga rum fokuserar på vistelse i kontrast till framkomlighetsstrategins starka inriktning på rörelse. *Offentliga rum* redovisar fem planeringsprinciper och en handlingsplan med tolv åtgärder.

Förvaltningen anser att dokumentet är föredömligt kort och tydligt. Det förvaltningen saknar är en tydligare koppling till stadsdelsnämndernas arbete med parker. Förvaltningen betonar också behovet av program för en helhetssyn på de olika nämndernas planering, samt behovet av att hantera de konflikter mellan cyklister och gående som kan uppstå.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-23.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M) och (L)

Johan Nilsson med flera (M) och Inger Swahn (L) anmälde ett särskilt uttalande.

Stockholm växer och staden ska byggas på ett sätt som möjliggör fler resor med cykel, gång och stödjer en kapacitetsstark kollektivtrafik. Framkomlighetsstrategin beskriver väl hur utrymmet på stadens gator, torg och andra allmänna platser behöver omfördelas för att kunna möta ökad efterfrågan på resande och större behov av attraktiva offentliga miljöer. Att ”stärka gatans roll som vistelseplats” får dock inte innebära att rörelser och transporter omöjliggörs. Gatan måste kunna ha två funktioner samtidigt, att både stödja ett levande stadsliv genom möjligheter till vistelse på restauranger, butiker och sittplatser och samtidigt underlätta rörelsen att komma fram till en

plats. En person som går bidrar till stadslivet samtidigt som den förflyttar sig. Platsens attraktivitet är också beroende av att rörelsen finns där. Vi har respekt för att många är beroende av bil, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Kollektivtrafik, cykel och gång måste prioriteras högre, både av miljö- och framkomlighetsskäl.

Framkomlighetsstrategin antogs i enighet och utgör ett viktigt underlag både för vilka projekt som ska prioriteras samt för hur prioriteringar och avvägningar ska göras inom projekt. Vi håller med om att Framkomlighetsstrategin kan behöva kompletteras och att prioriteringsordningen för vistelse i det offentliga rummet kan behöva utvecklas, men vill understryka vikten av att även denna komplettering ska kunna antas i enighet. Framkomlighetsstrategin har varit en viktig utgångspunkt i arbetet med utveckling av nya stadsmiljöer i takt med Stockholms tillväxt och ska även fortsatt kunna vara det.

Särskilt uttalande från (C)

Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Stockholm växer och staden ska byggas på ett sätt som möjliggör fler resor med cykel, gång och stödjer en kapacitetsstark kollektivtrafik. Framkomlighetsstrategin beskriver väl hur utrymmet på stadens gator, torg och andra allmänna platser behöver omfördelas för att kunna möta ökad efterfrågan på resande och större behov av attraktiva offentliga miljöer. Att ”stärka gatans roll som vistelseplats” får dock inte innebära att rörelser och transporter omöjliggörs. Gatan måste kunna ha två funktioner samtidigt, att både stödja ett levande stadsliv genom möjligheter till vistelse på restauranger, butiker och sittplatser och samtidigt underlätta rörelsen att komma fram till en plats. En person som går bidrar till stadslivet samtidigt som den förflyttar sig. Platsens attraktivitet är också beroende av att rörelsen finns där. Vi har respekt för att många är beroende av bil, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Kollektivtrafik, cykel och gång måste prioriteras högre, både av miljö- och framkomlighetsskäl.

Framkomlighetsstrategin antogs i enighet och utgör ett viktigt underlag både för vilka projekt som ska prioriteras samt för hur prioriteringar och avvägningar ska göras inom projekt. Centerpartiet håller med om att Framkomlighetsstrategin kan behöva kompletteras och att prioriteringsordningen för vistelse i det offentliga rummet kan behöva utvecklas, men vill understryka vikten av att även denna komplettering ska kunna antas i enighet. Framkomlighetsstrategin har varit en viktig utgångspunkt i arbetet med utveckling av nya

stadsmiljöer i takt med Stockholms tillväxt och ska även fortsatt kunna vara det.

Eftersom många olika förvaltningar är inblandade i genomförandet är det viktigt att ansvarsfördelningen klargörs så möjligheten att ”skylla på varandra” undanröjs.

Det offentliga rummet bör i större utsträckning även upplåtas till icke kommersiell användning som musikuppträdanden, utställningar, loppis, information m.m. av skolbarn/amatörer/föreningar utan kostnad/låg kostnad t.ex. Älvsjö torg.

§ 19

Ekonomisk rapport för oktober

Dnr 1.2.1.86-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger rapporten till handlingarna.

Ärendet

Prognosen visar ett överskott på 0,1 mnkr mot budget före resultatdispositioner och efter budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner med 0,8 mnkr redovisas ett överskott med 1,0 mnkr. Prognosen bygger på att volymerna ligger på samma nivå i snitt resterande månader samt att ersättningen för ensamkommande flyktingbarn avseende 2017 överensstämmer med kostnaderna.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-09.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 20

Ekonomisk rapport för november

Dnr 1.2.1.86-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger rapporten till handlingarna.

Ärendet

Prognosen visar ett överskott på 3,2 mnkr mot budget före resultatdispositioner och efter budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner med 2,4 mnkr redovisas ett överskott med 0,8 mnkr. Prognosen bygger på att volymerna ligger på samma nivå i snitt resterande månader samt att ersättningen för ensamkommande flyktingbarn avseende 2017 överensstämmer med kostnaderna.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-12-07.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 21

Redovisning av ej verkställda beslut till IVO, kvartal 3/2017

Dnr 1.2.1.323-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden tar del av redovisningen och lägger den till handlingarna.

Ärendet

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kommunen varje kvartal redovisa till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de beslut om bistånd eller insats som inte har kunnat verkställas inom tre månader från datum för gynnande beslut. Kommunen ska på motsvarande sätt rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt.

För kvartal 3/2017 har tre ärenden inom LSS rapporterats som verkställda. Inom SoL (individ- och familjeomsorg) har ett ärende anmälts som ej verkställt. Inom SoL (äldreomsorg) har fyra ärenden rapporterats som ej verkställda (ett av ärendena avser kvartal 2/2017).

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-10-25.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

§ 22

Inkomna handlingar, klagomål och synpunkter

Dnr 1.6.370-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att vidta de åtgärder som kan föranledas av de inkomna skrivelserna och protokollsutdragen.

Ärendet

Förteckning över inkomna ärenden, klagomål och synpunkter under perioden 2017-10-04 till och med 2017-11-30 anmäldes.

§ 23

Redovisning av delegationsbeslut

Dnr 1.1.349-2017

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger förteckning för december 2017 över beslut av tjänstemän enligt delegation till handlingarna.

Ärendet

Förteckning för december 2017 över beslut fattade av tjänstemän enligt delegation anmäldes enligt följande.

Ärendegrupp enl delegations- förteckning	Beslut	Beslutsfattare
5.4	Beslut om uppsägning av förskoleplats - pga annan orsak (ej utnyttjad plats) Dnr: 4.1.347-2017	Göran Sjödin Verksamhetsområdeschef
5.4	Beslut om uppsägning av förskoleplats - pga annan orsak (ej utnyttjad plats) Dnr: 4.1.348-2017	Göran Sjödin Verksamhetsområdeschef
2.6.	Utse arkivansvarig och fastställa arkivorganisation Arkivinstruktion för Älvsjö stadsdelsförvaltning Dnr 2.8.13-2017	Stadsdelsdirektör Anne-Marie Tingeborn

§ 24

Protokoll från pensionärsrådet

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från pensionärsrådet daterat 2017-12-07 anmäldes.

§ 25

Protokoll från funktionshinderrådet

Beslut

1. Stadsdelsnämnden lägger protokollet till handlingarna.
2. Stadsdelsnämnden beslutar att till § 15 bifoga framförd synpunkt från funktionshinderrådet.

Ärendet

Protokoll från funktionshinderrådet daterat 2017-12-06 anmäldes.

§ 26

Protokoll från förvaltningsgruppen

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från förvaltningsgruppen daterat 2017-12-07 anmäldes.

§ 27

Minnesanteckningar från tvärpolitiska gruppen för trafik-, miljö- och planfrågor

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger minnesanteckningarna till handlingarna.

Ärendet

Minnesanteckningar från tvärpolitiska gruppen 2017-10-25 anmäldes.

§ 27X

Anmälan av ordförandebeslut

Beslut

- Stadsdelsnämnden lägger anmälda ordförandebeslut till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsnämndens ordförande Stefan Johansson (S) har med stöd av 6 kap. 36 § kommunallagen (KL) fattat ordförandebeslut enligt nedan.

1. Svar på anmälan gällande förskolan Eken i Stockholms kommun (dnr 41-2017:8441).
2. Överklagande av förvaltningsrättens dom angående särskild avgift enligt LSS (dnr 1.4.25-2017).

§ 28

Information från förvaltningen

Organisationsförändring

Anne-Marie Tingeborn, stadsdelsdirektör, informerade om en organisationsförändring som förvaltningen kommer genomföra våren 2018. Förändringen innebär att tre verksamhetsavdelningar inrättas; avdelningen för förskola och fritid, avdelningen för socialtjänst och avdelningen för egen regi. En avdelningschef för egen regi håller på att rekryteras. De två administrativa avdelningarna behålls.

Bosättningar

Elisabet Tullgren, administrativ chef, informerade om de bosättningar som finns vid Örby slott och vid Solbergaskogen.

Nämnden tackade förvaltningen för informationen.

§ 29

Frågor från nämnden

Skrivelse om trafiksäkerhet

Dnr 1.6.334-2017

Nämnden anmälde en skrivelse vid sitt sammanträde 19 oktober 2017, § 24. Vid dagens sammanträde lämnade förvaltningen ett skriftligt svar på skrivelsen enligt följande.

Stadsdelsförvaltningen har kontaktat trafikkontoret angående vilka åtgärder som planeras på Älvsjövägen och Folkparksvägen. Trafikkontoret har svarat följande:

- Stockholms stad arbetar med att genomföra en översyn av hastigheter på alla huvudgator, den så kallade Hastighetsplanen. Både Folkparksvägen och Älvsjövägen är utpekade som huvudgator. Förutom översynen av hastighetsbegränsningarna planeras och genomförs åtgärder för att säkerställa att hastigheterna efterlevs. Eftersom det är många områden som ska behandlas sträcker sig tidplanen över flera år, och för Älvsjös del är detta arbete planerat att starta år 2020. Mer information om projektet finns här: <http://www.stockholm.se/TrafikStadsplanering/Trafik-och-resor-/Trafiksakerhet/Hastighetsdampande-atgarder/Ny-hastighetsplan/>
- 2020 ligger långt in i framtiden, och ofta upplevs trafiksäkerhetsfrågor som något som måste hanteras snarast. På Älvsjövägen finns det ett par oövakade övergångsställen som trafikkontoret bedömer skulle kunna ses över tidigare än 2020. Det skulle kunna handla om mindre åtgärder såsom att se över växtligheten eller förstärka belysningen. Däremot så verkar det samtidigt finnas vibrationsproblem längs vägen, vilket begränsar vilka åtgärder som kan genomföras utan att riskera för stor påverkan på omkringliggande bebyggelse. Men som sagt så är trafikkontorets avsikt att se vad som kan göras med dessa övergångsställen inom lite kortare tidshorisont än 2020.
- Längs med Folkparksvägen finns det en del exploateringsplaner, vilka även kommer att påverka vägens utformning. Det finns en principskiss för hur Folkparksvägen kan se ut när den är ombyggd, vilken framförallt anger vägens

läge i förhållande till tillkommande bebyggelse. Flertalet av de befintliga passagerna på Folkparksvägen kommer att flyttas eller förändras till följd av exploateringsplanerna, och i samband med detta bör det tas fram förslag som säkerställer en trafiksäker och tydlig miljö. Dock är det exploateringskontoret som ansvarar för dessa förändringar, och trafikkontoret kan inte svara på när de kan tänkas ske i tid.

Stadsdelsförvaltningen klipper bort skymmande växtlighet som står på park- eller gatumark. När det gäller häckar på privata fastigheter anmäls de till trafikkontoret som tar kontakt med fastighetsägaren.

Skrivelse om exploateringen av villatomter

Dnr 1.6.300-2017

Vid nämndens sammanträde 21 september 2017, § 22, lämnade liberalerna en skrivelse till förvaltningen för beredning.

Elisabet Tullgren, administrativ chef, lämnade ett muntligt svar på skrivelsen.

Skrivelse om julbelysning

Dnr 1.6.422-2017

Nämnden anmälde en skrivelse enligt nedan.

Nu i vinter- och juletid är delar av Älvsjö centrum fint upplyst, vilket vi är glada över att det genomförts efter propå från stadsdelsnämnden. Vi tycker att det vore trevligt, stämningsfullt och ett sätt att ytterligare öka tryggheten om fler delar av Älvsjö centrum kunde få mer säsongsbetonad belysning ("julbelysning"). Konkret tänker vi på sträckor med affärsverksamhet, dvs. Johan Skyttesväg söder om Älvsjövägen, Älvsjövägen strax väster om korsningen vid Johan Skyttesväg samt Götalandsvägen från centrum och norrut.

Detta är självklart inget som kan göras till denna vinter, men vi önskar att frågan utreds hur det ska kunna genomföras till nästa säsong.

Med anledning av detta ställer vi följande frågor till förvaltningen

1. Under vilka förutsättningar skulle ett större område längs gatorna i anslutning till Älvsjö centrum kunna få julbelysning?

2. Vilka aktörer behöver involveras för att göra en sådan installation möjlig?
3. Kan förvaltningen driva och genomföra ett sådant arbete till advent 2018?

Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning.

Övriga frågor

En fråga ställdes kring inkommet medborgarförslag om toalett vid Älvsjö gamla IP. Frågan besvarades muntligt.

En fråga ställdes kring förvaltningens avsikt att förlänga avtalet med Vardaga AB som driver Kristallgården. Förvaltningen ska återkomma till nämnden med information.

Ordförande informerade nämnden att gruppleadmötena tas bort nästa år. Ordförande uppmanade samtliga partier att inkomma med förslag till beslut, särskilda uttalanden och skrivelser till förvaltningen dagen innan nämndens sammanträde. Johan Nilsson (M) föreslog i samband med detta att temakvällar anordnas under 2018.

Avgående ledamot och ersättare

Ordförande tackade å nämndens vägnar ledamot Lovisa Karlsson Kjellin (MP) och ersättare Emma Wennerström (S) som avgår vid årsskiftet och överlämnande blombuketter.

God jul och gott nytt år

Ordförande avslutade sammanträdet med att tillönska nämnden och förvaltningen en god jul och ett gott nytt år.

§ 30

Protokoll från sociala delegationen

- Stadsdelsnämnden lägger protokollen till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från sociala delegationen daterade 2017-11-02 och 2017-11-23 anmäldes.

§ 31

Nedskrivning av kundfordringar äldre än ett år

Beslut

- Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner nedskrivning av kundfordringar äldre än ett år med 239 858 kronor.

Ärendet

Enligt ”Regler för ekonomisk förvaltning”, 3 kapitlet § 2, anses en fordran vara osäker om kunden inte betalat den då betalningstiden enligt inkassokravet löpt ut. En osäker fordran ska bokföras som en befarad kundförlust. En osäker fordran ska skrivas ned i bokföringen då alla inkassoåtgärder vidtagits och senast efter ett år. Detta innebär att beloppet tas bort i den ekonomiska bokföringen men att skulden kvarstår i förhållandet mellan staden och den enskilde personen.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-11-22.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.